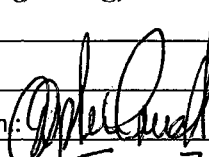
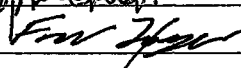

KI-notat nr.: 67 /2009 - Bakgrunn for vedtak

Lødingen Fisk AS og Gunnar Ellingsen/regulering, vannuttak og utbygging av Bresjavassdraget		
Søker/sak:		
Fylke/kommune:	Nordland/Lødingen	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:
Dato:	23 NOV 2009	
Vår ref.:	NVE 200800738 - 30	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til vannuttak og regulering av Første Bresjavatn og Kvasstindvatn i Lødingen kommune, Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	2
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	6
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	24
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	32
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	33
NVEs vurdering	39
NVEs konklusjon	43

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering av Kvasstindvatn med 11 meter, Første Bresjavatn med 0,5 meter og bygging av Kvasstind og Bresja kraftverk. Selv om det ble søkt om tillatelser etter vassdragsreguleringsloven behandles søknaden nå i henhold til reglene i kap. 3 i vannressursloven da reguleringene primært skal utnyttes til settefiskproduksjon.

Gunnar Ellingsen søker i søknad om å bygge Kvasstind kraftverk. Lødingen Fisk AS søker om å regulere Første Bresjavatn og Kvasstindvatn, samt økt uttak av vann for smoltproduksjon.

Prosjektområdet ligger i Lødingen kommune i Nordland. Nedbørfeltet for Kvasstind kraftverk er på 2,8 km² og Bresja kraftverk 21,1 km². Vassdraget drenerer fjellområdene omkring Bresjadalen. Bresjadalen er en sørvendt dal ved kysten, og vassdraget munner ut i sjøen. Store deler av influensområdet er i dag ikke påvirket av tekniske inngrep. Det går en vei opp til Første Bresjavatn og rundt vatnet ligger et tyvetalls hytter. Lødingen Fisk AS tar i dag vann fra Første Bresjavatn til settefiskanlegget.

En utbygging iht. planene vil gi en reduksjon av INON-områder sone 1 og 2 på henholdsvis 13,9 km² og 6,7 km². I tillegg vil 12,5 km² skifte status fra sone 1 til sone 2. Tap av inngrepsfri natur er hovedårsaken til at fylkesmannen fraråder en ev. konsesjon.

Ved planlagt inntak i Kvasstindvatn er middelvannføringen på 0,372 l/s. Vannveien vil bli om lag 1700 meter lang og gå på vestsiden av elva. Den vil hovedsakelig bestå av nedgravd rør og borehull/tunnel. Planlagt installert effekt i Kvasstind kraftverk er på 1,6 MW med en maksimal slukeevne på 0,5 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 9,9 GWh, fordelt med 6,3 GWh vinterproduksjon og 3,6 GWh sommerproduksjon. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring i søknaden. Utbyggingskostnaden er beregnet til 33,5 mill. kr.

Ved planlagt inntak i Første Bresjavatn er middelvannføringen på ca. 1870 l/s. Vannveien vil bli om lag 200 meter lang og gå på vestsiden av elva. Den vil hovedsakelig bestå av nedgravd rør. Planlagt installert effekt i Bresja kraftverk er på 0,250 MW med en maksimal slukeevne på 2,1 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 1 GWh, fordelt med 0,5 GWh vinterproduksjon og 0,5 GWh sommerproduksjon. Det er foreslått slipp av minstevannføring lik alminnelig lavvannføring i sommersesongen. Utbyggingskostnaden er beregnet til 5,5 mill. kr. Fra Bresja kraftverk er det planlagt lagt ny vannledning på ca. 1000 meter fram til settefiskanlegget.

Fylkesmannen, Forum for natur og friluftsliv i Nordland og en hytteeier, Heidi Nygård, er i mot at det gis konsesjon. Det er da spesielt pekt på de negative konsekvensene for landskap og friluftsliv. De andre høringsinstansene som har uttalt seg er positive til at de gis konsesjon på visse vilkår. Det er da vurdert og avveid negative konsekvenser av å regulere Første Bresjavatn, størrelsen på minstevannføring, avbøtende tiltak for å ivareta områdets urørte preg og tiltak for å sikre vandring av ål.

Settefiskanlegget har i dag et vannuttak på inntil 25 m³/min og planlegger at det kan økes til 55 m³/min for utvidelse av anlegget, dette tilsvarer henholdsvis 0,42 m³/s og 0,92 m³/s.

Kvasstind kraftverk vil gi et positivt bidrag i form av å sikre arbeidsplasser, økt kraftproduksjon og lokal verdiskapning. De største negative konsekvensene av ei ev. utbygging vil etter NVEs syn være inngrep i et område med urørt preg og reduksjon av INON områder. Ved å ha sterkt fokus på øvre deler av utbyggingsområdet i detaljplanleggingen og med boring fra kote 100 og opp til Kvasstindvatn, mener NVE at en utbygging av Kvasstind kraftverk med regulering på 11 meter av Kvasstindvatn vil være et miljømessig akseptabelt inngrep.

Med 5,5 kr/kWh er Bresja kraftverk er et dyrt prosjekt allerede før fastsettelse av begrensende vilkår i en ev. konsesjon. NVE mener at konfliktnivået rundt Første Bresjavatn er stort og vannet i Første Bresjavatn bør etter vårt syn primært benyttes til settefiskproduksjon og vannføring i elva. Med slipp av minstevannføring lik 5 persentil verdien sommer og vinter vil prisen på kraftverket øke betydelig i kr/kWh. I tillegg vurderer NVE konflikten med ål, fossefall og friluftsliv som så store at ulempene blir større enn fordelene med ei ev. utbygging.

Maksimalt uttak for Bresja kraftverk er planlagt til 2,1 m³/s noe som vil medføre en stor belastning på vassdraget. I tillegg kommer et ev. uttak på 0,92 m³/s til settefiskanlegget dvs. nær en dobling fra dagens maksimums uttak. Økt vannuttak til settefiskanlegget sammen med uttak av vann til Bresja kraftverk vil kunne gi større belastning på Første Bresjavatn. Det er likevel behovet for vann i elva og ivaretagelse av de allmenne interessene knyttet til dette partiet som er mest avgjørende for vår del. Etter vårt syn er fordelene ved bygging av Bresja kraftverk begrenset samtidig som belastningen på elvas kvaliteter blir betraktelig større enn hva et uttak på 55 m³/min til settefiskanlegget innebærer. Etter vårt syn vil et avgrenset uttak til en næringsaktivitet som settefiskanlegget ha langt større nytteverdi enn det omsøkte minikraftverket. NVE er av den oppfatning at den vannføringen som ikke utnyttes i settefiskanlegget har størst verdi gjennom bidrag til opprettholdelse av minstevannføring og variasjon i vannføringen.

Lødingen Fisk AS vil få et stort reguleringsmagasin i Kvasstindvatn. Dette gjør det mulig å dempe konflikten rundt Første Bresjavatn samtidig som det vil dekke behovet for vann til settefiskanlegget. Verken høringsinstansene eller NVE kan se noen nevneverdige negative effekter ved å gi tillatelse til ny vannledning fra settefiskanlegget og opp til Første Bresjavatn. Det vil videre være positivt at de gamle vannledningene blir fjernet.

NVE mener fordelene ved reguleringen av Kvasstindvatn og begrenset regulering av Første Bresjavatn er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Gunnar Ellingsen tillatelse til å bygge Kvasstind kraftverk. NVE gir i medhold av vannressursloven § 8 Lødingen Fisk AS tillatelse til vannuttak og regulering av Første Bresjavatn med 0,3 m senking og Kvasstindvatn med 11 meter senking. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

NVE mener derimot at ulempene ved bygging av Bresja kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er her ikke oppfylt. Det gis derfor ikke tillatelse til bygging av Bresja kraftverk

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Gunnar Ellingsen og Lødingen Fisk AS, datert 30.04.2008:

Søknad om konsesjon for regulering av Kvasstindvatn og Bresjevatn til magasiner for vannforsyning til smoltanlegg og til bygging av Kvasstindvatn og Bresja kraftverk.

Gunnar Ellingsen ønsker å utnytte Kvasstindvatn og første Bresjevatn i Bresjavassdraget i Lødingen kommune i Nordland fylke til vannforsyning for smoltanlegg. For å kunne utnytte den regulerte vannføringen til kraftproduksjon ønskes også bygget 2 stk kraftproduksjonseenheter i tilknytning til de to reguleringsmagasinene. Det søkes herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å regulere Første Bresjevatn mellom LRV på kote 15,5 og HRV på kote 16,0
- å bygge Kvasstindvatn kraftstasjon
- å bygge Bresja kraftstasjon

II Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Kvasstindvatn kraftverk og Bresja kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

III Etter lov av 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven) om tillatelse til:

- regulering av Kvasstindvatn ved 11 m senking mellom HRV kote 444,0 og LRV kote 433,0.

Når NVE meddeler konsesjoner er det et sentralt element at det skal være tiltakshaver som skal ha denne og med det ha rettigheter og plikter som følger av en konsesjon.

Gunnar Ellingsen i e-post av 19.10.2009:

"Viser til tidligere samtaler og e-post ang. hvem som bør være ansvarlig for konsesjonen for regulering av Kvasstind/Bresjevatn.

Jeg, Gunnar Ellingsen som fallrettsinnehaver/grunneier aksepterer herved at Lødingen Fisk as får tildelt reguleringskonsesjonen for vassdraget.

Lødingen Fisk as på sin side påtar seg det ansvaret/plikter som en slik konsesjon vil medføre.

Jeg forutsetter at det gis konsesjon i henhold til søknad for kraftproduksjonen og at den gis til meg som privatperson.

Det understrekes at det er kraftproduksjonen som i hovedsak vil være kostnadsbærer i en slik utbygging og jeg håper NVE gir optimale rammebetingelser for kraftproduksjon slik at prosjektet kan realiseres og settefiskanlegget får sikret stabil vannforsyning."

Hoveddata

Kvasstind og bresja kraftverk, hoveddata			
TILSIG		Kvasstind kraftverk	Bresja kraftverk
Nedbørfelt	km ²	2,8	21,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	11,9	58,9
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	133	88,5
Middelvannføring	l/s	372	1867
Alminnelig lavvannføring	l/s	32	127
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	64	253
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	29	105

KRAFTVERK

Inntak	moh.	440	15,8
Avløp	moh.	50	1
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	2000	200
Brutto fallhøyde	m	390	14,8
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,891	0,027
Slukeevne, maks	m ³ /s	0,5	2,1
Slukeevne, min	m ³ /s	0,05	0,63
Tilløpsrør, diameter	mm	600	900
Tunnel, tverrsnitt	m ²	0,34	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1300/450	200
Installert effekt, maks	MW	1,6	0,25
Bruktid	timer	6188	4000
Økning naturhk som følge av reguleringene		1640	75

MAGASIN

Magasinvolym	mill. m ³	84491	0,6367
HRV	moh.	444	16
LRV	moh.	433	15,5

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	6,3	0,5
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,6	0,5
Produksjon, årlig middel	GWh	9,9	1

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	33,5	5,5
Utbyggingspris	kr/kWh	3,38	5,5

Kvasstind kraftverk, Elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	2,0
Spenning	kV	0,66
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	2,0
Omsetning	kV/kV	0,66/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	4
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		luftlinje
Bresja kraftverk, Elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	0,3
Spenning	kV	0,4
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	0,4
Omsetning	kV/kV	0,4/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	
Nominell spenning	kV	0,4
Luftlinje el. jordkabel		jordkabel

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn i Lødingen kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylket og andre offentlige instanser og friluftsansjoner. NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Lødingen kommune har i kommunestyremøte den 25.09.2008 vedtatt følgende:

"Lødingen kommune stiller seg positiv til tiltaket om utbygging av Kvasstind og Bresja Kraftverk med tilhørende regulering av omsøkte innsjøer. Utbyggingen vil kunne gi samfunnsøkonomiske gevinster, og således kunne være med på å sikre bosetningen i området.

Med bakgrunn i overnevnte stiller Lødingen kommune krav til at det utarbeides reguleringsplan for de områder som berøres av tiltaket. Reguleringsplanen må omfatte hele Kvasstindvannet og strekningen ned til og med Bresja Kraftstasjon.

Fra kommunens administrasjon forelå følgende saksutredning:

Vurdering:

I henhold til kommuneplanens arealdel for Lødingen kommune ligger samtlige anlegg (rørgater, veger, linjer og Kvasstind kraftverk) i sone LNF-A, bortsett fra Bresja Kraftverk m/rørgate som ligger i et LNF-B område.

Følgende forskrifter gjelder innenfor LNF-A og B områdene;

LNF-A; - innenfor disse områdene bør bygging som ikke har direkte tilknytning til tradisjonelt jordbruk, skogbruk, reindrift, jakt og fiske vurderes med streng holdning. Dersom det ønskes nye avkjørsler, må det foreligge godkjent bebyggelsesplan.

LNF-B; - Innenfor disse områdene kan det, dersom lokale sektormyndigheter ikke har innsigelse, tillates bygg for næringsvirksomhet, spredt boligbygging og fritidsboliger. For spredt bolig- og fritidsbebyggelse på to eller flere bolig/fritidsbygg, skal bebyggelsesplan kreves.

Forholdet til arealdelen av kommuneplan;

Kommuneplan for Lødingen kommune er for tiden under revisjon. Forhåpentligvis vil en endelig revidert og godkjent plan foreligge innen 2010. Inntil at det foreligger en ny kommuneplan må administrasjonen forholde seg til gjeldene plan. I utgangspunktet ville det vært naturlig å vurdere denne søknaden i sammenheng med pågående rullering av kommuneplan. Tidsaspektet tilsier imidlertid at dette ikke vil la seg gjennomføre uten store forsinkelser for utbygger.

En regulering av Kvasstind- og Bresjavannet, hvor det i følge kommuneplanens arealdel ikke er tillatt med tekniske inngrep nærmere 50- og 100 meter fra vassdrag, vil i det minste kreve dispensasjon fra planen. Både vei og dam må regnes som et teknisk inngrep, i tillegg til at nedtappingen vil få konsekvenser for brukerne av området, samt hytteeierne langs Bresjavannet. Bygging av begge kraftverkene med rørgater, linjer og vei vil kreve dispensasjon fra arealplanen.

Alternativt til at kommunen gir dispensasjon til omdisponering av omsøkte tiltak vil være å kreve en reguleringsplan for hele området. En reguleringsplan bør utarbeides med alle nødvendige tiltak innarbeidet i planen.

Regulering av Kvastindvatnet/Bresjavatnet, uttalelse fra Planavdelingen i Lødingen kommune;

I flg. Plan- og bygningslovens §93 kan det ikke gis tillatelse til større bygge- og anleggsarbeider før det foreligger godkjent reguleringsplan for omsøkt område. Ut fra Lødingen kommunes arealplan er området regulert til LNF-A område, det tilsier at området vurderes med streng holdning m.h.t. inngrep.

Med bakgrunn i overnevnte stiller Lødingen kommune krav til at det utarbeides reguleringsplan for de områder som berøres av tiltaket. Reguleringsplanen må omfatte hele Kvasstindvannet og strekningen ned til og med Bresja Kraftstasjon. Reguleringsplanen må bl.a. beskrive hvordan den delen av Kvasstindvannet og Tredje Bresjevannet som blir regulert, skal behandles før fylling av magasin starter.

Kraftstasjoner, rørgater og linjer;

Bresja kraftverk lokaliseres helt nede ved sjøkanten i Bresjaosen, kraftstasjonen er planlagt bygget på fundamentene til den gamle kraftstasjonen. Innsjøen forutsettes regulert ved nedtapping inntil 0,5 meter. Fra inntaksmagasinet legges en ca. 200 m lang rørledning på eksisterende fundamenter. Rørene graves ned i øvre del av traseen, mens de siste 80 meterne legges i dagen i samme trase som tidligere rørgate. Fra kraftstasjonen mates kraften inn i eksisterende 22 kV-luftlinje som passerer forbi i en avstand av ca. 200 meter. I og med at rørgaten graves i terreng, og en for øvrig benytter eksisterende fundamenter vil konsekvensene i terrenget minimaliseres. Kraftstasjonens bygning bør imidlertid få en form og farge som harmonerer med omkringliggende landskap. Stedegne masser bør benyttes i forbindelse med re-vegetering (frøbank).

Kvasstid kraftverk er foreslått bygget ca. 1 km oppstrøms for tredje Bresjavann. Kvasstindvatnet benyttes som inntaks- og reguleringsmagasin. Vannveien fra inntaksmagasinet vil være fullprofilboret tunnel i de øverste partiene, og ca 1.300 m rørgate i de lavereliggende partiene ned mot kraftstasjonen. Rørgaten vil i all hovedsak være nedgravd, med unntak av et kort parti like nedstrøms borehullet og ved kryssing av Kvasstindelva. Fra kraftstasjonen bygges det en ny 4 km lang luftlinje over til Øksfjorden til eksisterende 22 kV-linje. Kvasstid Kraftverk er tenkt etablert i et område som i hovedsak består av myrlende. Omsøkte tiltak vil innebære tyngre tekniske inngrep som blir synlige i mange år framover. Også traseen mellom vatnet og kraftstasjonen vil bære preg av inngrep. Lødingen kommune finner det naturlig av utbygger, så langt det lar seg gjøre, benytter stedegne masser i forbindelse med re-vegetering, slik at en på sikt oppretter stedegen flora. I de bratteste områdene bør klopplugging vurderes for å unngå erosjon fra fyllingsmasser og sår i terreng

Veier;

Planen inneholder 2 ulike alternativer for vei inn til området.

Alternativ 1 beskriver ca. 3 km ny vei fra 2. Bresjavann, langs østsiden av 3. Bresjavann og videre ca. 1 km opp til Kvasstindvatn kraftverk.

Alternativ 2 legger opp til ca. 6 km ny vei fra området Kjellarbosvatnet og inn til Kvasstind kraftstasjon, ca. 1 km oppstrøms 3. Bresjavann. Veien legges langs fjellfoten på østsiden av dalen. Begge alternativene vil gå gjennom lett kupert terreng.

Lødingen kommune oppfatter alternativ 2 som den beste løsningen, idet dette vil kunne inngå som en del av en skogvei. Områdene rundt Bresjavannet og Kjellarbosvannet har store arealer som er tilplantet med gran. Skogeiere i området har tidligere vært i kontakt med Lødingen kommune om ulike løsninger for skogsvei. Skoetaten har uttalt at vei etter planens alternativ 2 vil være den beste løsning sett fra skogbrukets side.

Vannveiene;

Det planlegges ikke minstevannføring fra Kvasstindvatnet. Dette innebærer at elva mellom Kvasstindvatnet og bekken fra første delfelt nedstrøms vil være tørr i perioder hvor vannstanden i Kvasstindvatnet ligger under HRV. Tilsig fra restfeltet nedstrøms inntaket, på den strekningen elva går i rør, vil bidra til gradvis økning av restvannføringen nedover elva mot kraftstasjonen. Det er 3 sideelver av betydning som kommer inn på strekningen elva går i rør, slik at restvannføringen gradvis vil øke nedover elvestrengen. Reguleringen av kvasstindvatnet (11 m) vil redusere produksjonsområdene for den lokale arten av røye i

innsjøen. Innsjøen er pr dato preget av småfallen fisk (overbefolkning) og har liten betydning i forbindelse med sportsfiske.

I Bresjaelva mellom utløpet første Bresjavann og sjøen er det planlagt et minsteføringslipp i perioden 1. mai — 31. oktober, tilsvarende alminnelig lavvannføring. Det er ingen sidebekker som kommer inn på strekningen der elva går i rør. I lavvannperioder vil bidraget fra restfeltet være ekstra lite. Vassdraget er ikke anadromt, det finnes kun lokale ørret- og røystammer i innsjøene.

Bresjavassdraget for øvrig har stor verdi i friluftssammenheng, området er attraktivt både for sportsfiskere og andre som er interessert i friluftsliv. Regulering av innsjøen med 0,5 meter vil kunne få konsekvenser for innsjøens bonitet/produksjonsevne av lokale fiskearter.

Miljø:

Det er gjennomført undersøkelser vedrørende biologisk mangfold av Naturdata AS, undersøkelsen kan leses i rapporten, "Vegetasjonsundersøkelse i Bresjavassdraget 2006 — dokumentasjon av biologisk mangfold", datert 24. november 2006.

Da rapporten ble utarbeidet var det ingen av de artene innen flora eller fauna som ble funnet registrert på Norsk rødliste (nasjonal liste over truede arter). Det ble heller ikke registrert truede vegetasjonstyper i i det undersøkte området. På Norsk rødliste 2006, som ikke var kjent da rapporten ble utarbeidet, er ål kommet inn under kategorien "kritisk truet" (CR): Den beskjedne reguleringen av første Bresjavann antas imidlertid ikke å medføre forverrede forhold for ålen i den perioden den oppholder seg i vassdraget. Heller ikke forholdene under innvandringen til vassdraget, som normalt skjer på vårparten i perioden det slippes minstevannføring, antas å bli forverret som følge av reguleringen. Utvandringen av voksen ål fra vassdraget skjer normalt under flommer på høsten, og antas å kunne foregå omtrent som under uregulerte forhold.

I rapporten fra Naturdata AS vises det for øvrig til at det ikke er funnet truede vegetasjonstyper i det undersøkte området. Det ble heller ikke observert viktige naturtyper innenfor influensområdet, med unntak av fossesprøytsoner og høgstaudebjørkeskog langs Bresjavannene.

Sistnevnte er imidlertid svært vanlig i regionen hvor en finner at lågurtskoger, høgstaude- samt storbregneskoger er dominante vegetasjonstyper i stort sett alle dalfører på Hinnøya.

Dersom en ser tapet av fossesprøytsoner i et samfunnsmessig perspektiv er det Lødingen kommunes oppfatning at en bør legge til rette for reguleringen.

Hele området er attraktivt til friluftsliv i form av jakt, fiske, rekreasjon. Uttak av vilt har imidlertid ingen næringsmessig betydning, verken hva gjelder stor- eller småvilt.

Influensområdet for tiltakene ligger i et område hvor inngrepsfrie naturområder (INON) dekker mer enn 25 km, dette er områder som i utgangspunktet defineres å ha stor verdi.

Det finnes ingen vernestatus eller fredninger i området, verken etter naturvernlov, kulturminnelov, eller annen lovgivning. Det forligger ingen registreringer i naturbasen for området.

Landbruk:

Omsøkte regulering og utbygging vil ikke få konsekvenser for landbruket i området, idet det ikke berører produktivt jordbruksareal. Området Kvasstind nyttes i dag til beite for sau, etablering av anleggsvei/skogsvei vil således bidra positivt i forbindelse med kanalisering av beitedyr.

Skogbruksmessig vil en del produktiv skogsmark av ulik bonitet vil inngå i utbyggingen. I forhold til de samfunnsmessige fordeler en oppnår ved tiltaket vurderes den samlede arealbruken som beskjeden. Samlet sett vil tiltaket åpne for uttak av store kvanta tømmer, særlig dersom vei etter alternativ 2 bygges.

Samfunnsmessig vurdering:

Samlet sett vil de positive samfunnsmessige fordelene med denne utbyggingen oppveie de negative konsekvensene. Summen av negative konsekvenser er etter administrasjonens vurdering små dersom en ser på prosjektets størrelse. Lødingen kommune har i denne saken vær positiv til planene og gitt støtte til prosjektet gjennom "Omstillingsprogrammet for Lødingen". Tiltaket vil bidra til å styrke eksisterende næringsliv, samt mulighet for ytterligere etablering av arbeidsplasser i en kommune som sliter med fraflytting.

Konklusjon:

Lødingen kommune stiller seg positiv til tiltaket om utbygging av Kvasstind og Bresja Kraftverk med tilhørende reguleringer av omsøkte innsjøer. Utbyggingen vil kunne gi samfunnsøkonomiske gevinster og vil kunne være med på å sikre bosetningen i området.

Lødingen kommune stiller som krav at det utarbeides en reguleringsplan for de områder som berøres av tiltaket.

Fylkesmannen i Nordland uttaler følgende i brev av 23.09.2008:

"Generelt om småkraftverksutbygginger i Nordland

Vi ser at det i Nordland løpende kommer inn søknader om småkraftverksutbygginger. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, sakte men sikkert "spise opp" en stor del av det vi har igjen av inngrepsfrie naturområder i Nordland. For å unngå en utbygging av små vannkraftverk der "først til mølla" i stor grad har vært gjeldende praksis, arbeides det nå med å få på plass fylkesvise planer for småkraftverk. Nordland fylkeskommune ved Fylkestinget vedtok i sak 9-08 oppstart av arbeidet med fylkesdelplan for små vannkraftverk i Nordland. Vi mener at behandlingen av alle småkraftprosjekter, og spesielt de med stort konfliktpotensial, bør utsettes til denne planen foreligger. Vi vil da kunne vurdere konfliktgrunnlaget gjennom en "samlet plan", noe som dermed vil gi bedre mulighet til å prioritere de minst miljøskadelige og samtidig mest lønnsomme prosjektene.

Inngrepsfrie naturområder

Tiltaket vil berøre sammenhengende inngrepsfrie naturområder. Tekniske inngrep har redusert arealet av villmarksprega områder (> 5 km fra tyngre tekniske inngrep) i Norge de siste 100 år. I perioden 1988 - 2003 mista Nordland 701 km² villmarksprega områder, mer enn noe annet fylke i Norge. I samme periode mista Nordland 978 km² inngrepsfrie naturområder (> 1 km fra tyngre tekniske inngrep), også dette mer enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vannkraftutbygging for henholdsvis 81 % og 45 %.

Det har i mange år har vært et miljøpolitisk mål å sikre store, sammenhengende naturområder uten tekniske inngrep. Dette går blant annet fram av St.meld. nr 29 (1996-97) Regional planlegging og miljøpolitikk, St. meld. nr 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling, i St. meld. nr 37 (2000-2001) Om vasskrafta og kraftbalansen, og i Sem-erklæringa til forrige regjering. I Stortingets behandling av stortingsmelding nr 37 (2000-2001) sier komiteen blant annet følgende: "Komiteens flertall mener potensialet i framtidige utbygginger kombinert med den økte verdien av å sikre de gjenværende naturområdene gjør at epoken med store vannkraftutbygginger er over. Flertallet mener hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt".

I St.prp. nr. 1 (2004-2005) fra Miljøverndepartementet, er INON ført opp som eget arbeidsmål nr. 2.2. "Sikre at gjenværende naturområde med urørt preg blir tekne vare på". Dette er klare føringer som man må forholde seg til. Den nye regjeringa viderefører også dette i plattformen de har lagt gjennom Soria Moria forhandlingene. De sier blant annet i sin erklæring: "Hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørte."

Det går fram av oversendelsen at konsekvensen for inngrepsfrie naturområder er vurdert til å være moderat. Tiltaket vil i følge søknaden føre til et tap av sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) og sone 1 (3-5 km fra inngrep) på henholdsvis 7,2 km² og 10,0 km². Tiltaket vil videre medføre en overgang fra sone 1 til sone 2 tilsvarende 17,1 km². Villmarkspregede naturområder vil ikke bli berørt.

Bygging av Bresja kraftverk vil ikke føre til tap av inngrepsfrie naturområder, ettersom den planlagte reguleringen av Bresjevatn innebærer en senking av vannstanden i underkant av en meter. Reguleringen er dermed ikke definert som tyngre teknisk inngrep. Når det gjelder Kvasstinden kraftverk vil en etablering, etter Fylkesmannens vurdering, være i konflikt med målet om å sikre gjenværende urørte naturområder.

Landskap og friluftsliv

De største negative effektene på landskapsbildet er tilknyttet redusert vannføring, samt bygging av inntaksdammer, rørgate, kraftstasjon og anleggsvei. Elvestrekningen mellom inntaksdammen og Kvasstind kraftstasjon ligger svært eksponert til på grunn av svaberg. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring, noe som vil medføre at elva mister sin betydning som landskapselement. Dette vil medføre en forringelse av opplevelsen av området.

Store deler av influensområdet er velegnet som jaktterreng, og det drives årlig jakt på både elg og småvilt. Fiskeinteressene begrenser seg til de lavereliggende vatnene og stilleflytende elvepartiene. En utbygging vil ha negative konsekvenser for utøvelse av friluftsliv.

Fisk og ferskvannsbiologi

Det er registrert bestander av stasjonær ørret og røye i vassdraget. Fossen mellom Bresjeosen og første Bresjevatn fungerer her som et vandringshinder for anadrom laksefisk. Det går fram av kap. 3.5 at "elvestrekningen mellom andre og tredje Bresjevatn, samt de nedre deler av Bresjadalselva fungerer sannsynligvis som gyte- og oppverksområder for ørreten", uten at dette er undersøkt noe nærmere. Dersom dette er tilfellet, er Fylkesmannen enig i vurderingene om at førstenevnte strekning i liten grad vil bli berørt av en eventuell utbygging.

I følge konsesjonssøknaden er utbygging av Bresjavassdraget vurdert til å ha liten til ubetydelig negativ konsekvens for fisk og ferskvannsbiologi. Det er imidlertid ikke gjennomført undersøkelser av bunndyrfaunaen på berørte strekninger. En slik undersøkelse burde vært gjennomført ved et representativt antall lokaliteter, hvor det ut fra substratet og vannhastigheten forventes en viss bioproduksjon. Det er viktig å være klar over at det innenfor vanlige insektgrupper som steinfluer, vårfluer, døgnfluer og fjærmygg er oppført arter i den nasjonale rødlista over truede arter i Norge. Følgelig burde det vært gjennomført undersøkelser av bunndyrfaunaen ved utvalgte lokaliteter i omsøkte vassdrag. Vi mener derfor det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å fastslå at prosjektet kun vil ha liten negativ eller ubetydelig konsekvens for ferskvannsbiologien, ettersom mindre vannføringsamplituder, endret temperatur og massetransport, og endringer av viktige fysiske forhold i vassdraget medfører at diversiteten og bioproduksjon vanligvis vil bli redusert (Stanford et al. 1996). Dette vil videre kunne resultere i en lavere fiskeproduksjon.

Vi kan ikke se at det er gjort vurderinger av gyte- og oppvekstområder for røye, og kan derfor ikke utelukke at indre del av tredje Bresjevatn er viktig i så måte. Røye yngelen vil være spesielt sårbar i en periode etter klekking da den er svært stasjonær og avhengig av at næringen fraktes dit den befinner seg. Tørrlegging av innløpselva til den nordlige enden vil føre til reduksjon av drivet til dette området.

*Det er registrert ål (*Anguilla anguilla*) i vassdraget. Ålen er en katadrom fiskeart. Det vil si at den gyter og tilbringer første fase av livet i saltvann før den vandrer opp i ferskvann hvor den vokser og utvikler seg til den er kjønnsmoden. Bestanden av europeisk ål har gått sterkt tilbake de siste årene, og er nå på et kritisk lavt nivå i hele utbredelsesområdet. Ål er kategorisert som kritisk truet (CR) i den nasjonale rødlista. Det vil si at arten, i følge kriteriene, har ekstrem høy risiko for utdøing (50 % sannsynlighet for utdøing innen 10 år). Havforskningsinstituttets rapport nr. 08/2008 "Analysis of European eel (*Anguilla anguilla*) - time series from Norway" peker på en kombinasjon av ulike årsaker som forklaring på utviklingen. Hovedårsaken er trolig klimaendringer og økende temperatur i gyteområdene, men påvirkningsfaktorer knyttet til inngrep i vassdraget, herunder begrensede leveområder på grunn av dammer og andre hindringer i vassdrag, er ansett å være en medvirkende årsak. Det er derfor viktig at det ikke utføres fysiske tiltak i vassdrag som hindrer vandring av ål.*

Konklusjon

Ut fra en totalvurdering av tiltakets påvirkning av inngrepsfrie naturområder, samt at det ikke er forutsatt minste vannføring fra Kvasstindvatnet, er Fylkesmannen kritisk til utbygging av Kvastind kraftverk. Vi vurderer Kvasstinden kraftverk til å ha vesentlig større negativ miljøkonsekvenser enn Bresja kraftverk, og vil ut fra dette fraråde utbygging av Kvasstinden kraftverk.

Dersom det blir gitt tillatelse for bygging av omsøkte tiltak, forutsetter vi at det stilles krav om slipp av minste vannføring tilsvarende 5 persentil for både sommer- og vinterhalvåret for nedre deler av Bresjavassdraget. Slipp av minste vannføring er med på å opprettholde en viss produksjon av bunndyr på den berørte elvestrekningen, og vil være av positiv betydning for eventuelle fuktighetskrevende arter/vegetasjonstyper langs elva. I tillegg vil dette til en viss grad ivareta hensynet til landskapsrommet i nedre del av vassdraget og vandringsmulighet for ålen. Det er videre viktig at det ikke etableres vandringshinder for ålen.

Rør og kabler anbefales gravd ned. I den forbindelse er det viktig at den samme massen som graves opp brukes til tildekking. Biologisk sett er det gunstig at de stedege artene får revegetere inngrepsområdet på en naturlig måte og at det ikke sås til med frøblanding. Dette gjelder også for eventuelle massetipper. Dersom det på enkelte områder må tilsås bør det brukes stedegent frø fra området. Det må ellers legges vekt på skånsom behandling av terreng og vegetasjon, blant annet er det viktig å bevare kantvegetasjonen langs elva.

Nordland fylkeskommune uttaler følgende i brev av 11.12.2008:

I møte den 01.12.2008 behandlet fylkestinget sak 103/08 " Søknad om konsesjon for bygging av Bresja og Kvasstind kraftverk - Lødingen kommune". Følgende vedtak er fattet:

Fylkestinget anbefaler at det gis konsesjon til Hålogaland Energiteknikk AS for utbygging av Bresja kraftverk og Kvasstind kraftverk som beskrevet i søknaden.

- 1. Fylkestinget ber om at det tas landskapsestetiske hensyn ved planlegging og bygging av kraftverkene, fremføring av rør, veier osv, og at det i konsesjonsbetingelsene settes krav om slipp av minstevannføring hele året for Bresja kraftverk.*
- 2. For Kvasstind kraftverk vil fylkestinget be om at konsesjonsmyndighet vurderer krav om slipp av minstevannsføring hele året, og over alminnelig lavvannsføring sommerstid slik at landskapets opplevelsesverdi blir opprettholdt.*
- 3. Ved en eventuell konsesjon må følgende inntas i konsesjonsvilkårene:*
 - Fylkestinget forutsetter at det for begge kraftverkene stilles krav om slipp av minstevannsføring hele året, og over alminnelig lavvannsføring sommerstid slik at landskapets opplevelsesverdi blir opprettholdt*
 - Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom det under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3,4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonsentrasjoner må vi underrettes umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.*
 - Fylkesmannens anbefalinger til avbøtende tiltak*
 - Detaljplan for vei- og rørtraseer skal sendes regional kulturminnemyndighet (Nordland fylkeskommune og Sametinget) til uttalelse i god tid før anleggsstart*
 - At det legges opp til et nært samarbeid med reinbeitedistriktet angående detaljutforming av tiltaket*

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat har sendt på høring søknad fra Hålogaland Energiteknikk AS om tillatelse til å regulere Bresjavatn og Kvasstindvatn samt bygging av Bresja kraftverk og Kvasstind kraftverk i Lødingen kommune. Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven.

Grunnlaget for regulering og utbygging av Bresjavassdraget er primært behovet for tilstrekkelig og stabil forsyning av ferskvann til produksjonsanlegget for smolt som er lokalisert ved Hustadstranda sørvest for utløpet av vassdraget. Produksjonsanlegget, ved navn Vestbygd smolt AS eies og driftes av Lødingen fisk AS hvor grunneier Gunnar Ellingsen er en av eierne.

Bresja kraftverk er planlagt plassert i Bresjaosen i nedre del av Bresjavassdraget. Kraftverket skal utnyttet fallet mellom kote 15,8 og kote 1,0. Planlagt vannvei har en lengde på 200 meter og skal graves ned i sin helhet. Installert effekt er 250 kW og beregnet produksjon er 1 GWh i et midlere år. Videre er Bresjavatn planlagt regulert 0,5 meter ved senking fra naturlig vannstand på kote 16,0 til kote 15,5. Det planlegges en ny 22 kV linje på 300 meter frem til eksisterende 22 kV linje.

Kvasstind kraftverk er planlagt plassert i øvre deler av Bresjavassdraget og skal utnytte et fall mellom kote 440 og kote 50. Planlagt vannvei har en lengde på 1750 meter. Rørgata vil bli gravd ned med unntak av et kort parti like nedstrøms borhullet og ved kryssing av Kvasstindelva. Installert effekt er 1600 kW og beregnet produksjon er 9,9 GWh i et midlere år. Videre er Kvasstindvatn planlagt regulert 11 meter ved senking fra naturlig vannstand på kote 444 til kote 433. Når det gjelder tillatelse til regulering av Kvasstindvatn blir dette behandlet etter vassdragsreguleringsloven. Etablering av en ny 22 kV linje på 4 kilometer fram til eksisterende 22 kV linje er nødvendig. Det planlegges ikke slipp av minstevannføring.

Utbygger tar forbehold om at tiltakene kan bli utbygget etappevis, eventuelt at omfanget av utbyggingen kan bli besluttet redusert dersom kostnadene ved hovedløsningen/full utbygging ikke gjør dette økonomisk forsvarlig.

Kvasstind kraftverk berører store inngrepsfrie naturområder — INON. Totalt kan 34,3 km² få endret status dersom tiltaket realiseres. Inngrepsfrie naturområder har en egenverdi samtidig som de ofte kan ha vesentlige verdier knyttet til landskap, friluftsliv, naturtyper og biologisk mangfold. I et Europeisk perspektiv er inngrepsfrie naturområder en unik ressurs i seg selv. I tillegg har de stor betydning for friluftsliv og naturopplevelse.

En reduksjon av de inngrepsfrie naturområdene vil ha negativ effekt på det tradisjonelle friluftslivet, idet opplevelsen av relativt urørt natur med det tilhørende plante- og dyrelivet er viktige opplevelseskvaliteter. Fravær av veier gjør at det er mulig å oppleve stillhet og naturens egne lyder. Flere dyre- og fuglearter er arealkrevende og for disse vil en reduksjon i inngrepsfri natur kunne bety reduserte livsbetingelser med en reduksjon av antall individer av slike arter som resultat. Konsekvenser for landskap er ikke vurdert i utredningsrapporten.

Utøvelse av friluftsliv er avhengig at man har arealer med god kvalitet. Et områdes verdi for friluftaktiviteter er derfor nært forbundet med andre tema som jakt og fiske, landskap, naturmiljø, biologisk mangfold og inngrepsfrie områder. Dette betyr at negativ innvirkning på et av disse forholdene også vil påvirke friluftslivet. Dette er lite vektlagt og er en svakhet ved utredningsrapporten.

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner innenfor området det søkes konsesjon for, men det vurderes som sannsynlig at slike kulturminner kan finnes. Nordland fylkeskommune anmoder derfor om at det blir tatt inn et punkt i konsesjonsvilkårene om at detaljplan for vei- og rørtraseér skal sendes regional kulturminnemyndighet (Nordland fylkeskommune og Sametinget) til uttalelse god tid før anleggsstart. Utgiftene i forbindelse med en arkeologisk befarings belastes tiltakshaver, jf kulturminneloven § 10.

Kvasstind kraftverk vil gi en årlig produksjon på 9,9 GWh med en installert effekt på 1600 kW. Utbyggingsprisen for kraftverket blir på 3,38 kr/kWh.

Bresja kraftverk vil gi en årlig produksjon på 1 GWh med en installert effekt på 250 kW, med en utbyggingskostnad på 5.50 kr/kWh.

Lødingen kommune stiller seg positiv til utbygging av Bresja og Kvasstind kraftverk. Det stilles krav om utarbeidelse av reguleringsplan for de områder som berøres av tiltaket. Reguleringsplanen må omfatte hele Kvasstindvannet og strekningen ned til og med Bresja Kraftstasjon.

Fylkesmannen fraråder utbygging av Kvasstindvatn kraftverk ut fra en totalvurdering av tiltakets påvirkning av inngrepsfrie naturområder, samt at det ikke er forutsatt minstevannføring fra kraftverket. Dersom det blir gitt tillatelse for bygging av omsøkte tiltak, forutsetter Fylkesmannen at det stilles krav om slipp av minstevannføring tilsvarende 5 persentil for både sommer- og vinterhalvåret for nedre deler av Bresjavassdraget. Det er videre viktig at det ikke etableres vandringshinder for ål. Rør og kabler anbefales gravd ned.

Reindriftsforvaltningen i Troms har ingen merknader til tiltaket.

Fylkesrådets vurdering

Reguleringen og utbyggingen av Kvasstind kraftverk vil ha negative konsekvenser for inngrepsfrie naturområder og landskapsbildet. Samtidig vil utbyggingen muliggjøre en utvidelse av det etablerte smoltanlegget og bidra til inntektsbringende produksjon av kraft for grunneierne. Fylkesrådet vurderer derfor at de negative konsekvensene av tiltaket er mindre enn de positive ringvirkningene tiltaket vil ha for samfunnet i form av økt fornybar kraftproduksjon og verdiskaping. Fylkesrådet anbefaler derfor at det gis konsesjon for Kvasstind kraftverk.

Imidlertid anbefaler fylkesrådet at det stilles krav til slipping av minstevannføring for å ivareta landskapets opplevelsesverdi, og at det tas landskapsestetiske hensyn ved planlegging og utførelse av utbyggingen.

Utbyggingen av Bresja kraftverk vurderes til ikke å medføre negative konsekvenser for regionale interesser. Energien fra kraftverket vil benyttes av Vestbygd smoltanlegg, og kraftverket vil forsyne smoltanlegget med ferskvann. Fylkesrådet anbefaler derfor at det gis konsesjon for utbygging av Bresja kraftverk. Selv om Bresja kraftverk er en mindre utbygging er det viktig å tenke på landskapsmessig utforming. Fylkesrådet anbefaler derfor at det tas landskapsestetiske hensyn ved planlegging og utførelse av utbyggingen.

Det er ikke kjent automatisk fredete kulturminner innenfor området det søkes konsesjon for, men det vurderes som sannsynlig at slike kulturminner kan finnes. Fylkesrådet anbefaler at det blir tatt inn et punkt i konsesjonsvilkårene om at detaljplan for vei- og rørtraseer skal sendes regional kulturminnemyndighet (Nordland fylkeskommune og Sametinget) til uttalelse god tid før anleggsstart."

Reindriftsforvaltningen i Troms oversendte NVE kopi av deres brev av 13.06.2008 til reinbeitedistriktet:

"Vedlagt sendes nevnte sak reinbeitedistriktet til uttalelse.

Eventuelle merknader til søknaden sendes hit så snart som mulig og senest innen 01.09.08.

Dersom vi ikke har hørt noe fra Dere innen nevnte dato, regner vi med at det ikke er merknader til saken.

Foreligger det ingen merknader/innsigelser fra reinbeitedistriktet eller reindriftsagronomen vil det ikke bli gitt egen høringsuttalelse til omsøkte tiltak."

Bergvesenet uttaler følgende i brev av 24.06.08:

"Det vises til høring av søknad om konsesjon for bygging av Bresja og Kvasstind kraftverk og regulering av Kvasstindvatn og Bresjavatn i Lødingen kommune mottatt av Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (Bergvesenet) 4. juni 2008.

Bergvesenet har gått gjennom søknaden og har ingen merknader."

Riksantikvaren uttaler følgende i brev av 16.06.2008:

"Riksantikvaren vil ikke gi høringsuttalelse til denne saken. Uttalelse fra Nordland fylkeskommune og Sametinget vil ivareta kulturminneforvaltningens merknader."

Forum for natur og friluftsliv Nordland uttaler følgende i brev av 29.09.2008:

"Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 11 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen ca 20 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv.

FNF Nordland viser til søknad fra Hålogaland Energiteknikk mottatt 29.05.08.

Våre medlemsorganisasjoner Naturvernforbundet i Nordland og 4H Nordland har aktivt sluttet seg til denne uttalelsen.

Generelt om småkraftsutbygginger i Nordland

Vi ser at det i Nordland løpende kommer søknader om småkraftsutbygginger. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, spise opp det lille vi har igjen av inngrepsfrie naturområdene i Nordland. Det er viktig at NVE behandler saker i samme område samlet og ikke hver for seg. Dette vil gi en samlet oversikt over konsekvensene. Vi foreslår her at utbyggere forholder seg til søknadsfrister hos NVE bare 1 eller maksimalt 2 ganger årlig. Dette vil forenkle helhetsvurderingen og det vil gi berørte parter mulighet til å få en god oversikt over planlagte utbygginger. Det arbeides nå med å få på plass fylkesvise planer for småkraftverk. Vi mener det er svært viktig at behandlingen av alle prosjekter blir utsatt til denne planen foreligger. Nå har vi muligheten til å vurdere konfliktgrunnlaget gjennom en samlet plan og da er det naturlig å vente til den foreligger.

Dersom disse søknadene likevel blir behandlet før de fylkesvise planene foreligger, så har FNF følgende kommentarer til søknadene:

Inngrepsfrie naturområder(INON)

Influensområdets størrelse fører til et tap av inngrepsfri natur i størrelsesorden 17,2 km². Av dette utgjør 10 km² villmarkspregede naturområder mer enn 3 km fra større tekniske inngrep.

Regjering har i sin erklæring ("Soria Moria-erklæringen") på side 53 forpliktet seg til å ta ansvar for det som er igjen av villmark i Norge, sitat:

"Det må være et grunnleggende prinsipp at vår egen generasjon har et ansvar for å gi kommende generasjoner like god tilgang til naturopplevelser som vi selv har. Stadig færre områder i Norge er uberørt av tekniske inngrep, og vi må gi sterkere beskyttelse av områder og naturkvaliteter som også våre etterkommere har rett til å oppleve."

Bygging av småkraftverk i inngrepsfrie naturområder bør ikke forekomme. Selv om denne utbyggingen ikke vil gi så store inngrep isolert sett så vet man at det er planer om utallige småkraftverk i fylket. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, spise opp det lille vi har igjen av inngrepsfrie naturområdene i Nordland. Nordland mistet 701 km² villmarkspregede områder og 978 km² inngrepsfrie naturområder i perioden 1988-2003. Dette er mer enn noe annet fylke i Norge. Av denne reduksjonen sto vasskraftutbygginger for henholdsvis 81 og 45 %.

[...]

Tiltaket vil, dersom det settes i verk, redusere INON i et kystnært område av Nordland som nå bare har små refugier av uberørt natur igjen. Disse små restområdene er det særdeles viktig at vi nå stopper å gjøre inngrep i.

Biologisk mangfold

Bekkekløfter finnes der bekker eller mindre elver skjærer seg ned i bratte lisider, og danner særegne miljø med en rekke spesialiserte fuktighetskrevenne arter. Miljørapporten framholder elvestrykene fra Kvasstindvatnet ned mot Bresjevatnene som spesielt interessante i denne sammenhengen da det her finnes vegetasjonstyper som beskrevet overfor.

Dersom tillatelse innvilges til dette tiltaket vil disse fossesprøytsone bli ødelagt ved at vannstrømmen mellom Kvasstindvatnet og Bresjevatnene blir lagt i rør og tunnel.

Bresjavassdraget har videre oppgang av ål. Den europeiske ålen er nylig satt på den norske Rødlisten som en kritisk truet art. (Kritisk truet – CR Critically endangered. Ved bruk av E-kriteriet – 50 % sannsynlighet for utdøing innen 10 år. Arter som i følge kriteriene har ekstrem høy risiko for utdøing.)

Vedtaket er basert på den lange og stabile tilbakegangen som er registrert over flere tiår. Rekrutteringen til den kontinentale bestanden er redusert til 1 % av nivået som var på slutten av 1970-tallet og den gjennomsnittlige nedgangen har vært 95-99 % siden 1980. De nyeste observasjonene viser ingen tegn til bedring i situasjonen. (Kilde www.artsdatabanken.no)

Dersom tillatelse innvilges til dette tiltaket vil ålen miste enda et oppvekstvassdrag langs Norskekysten.

Det framgår av miljørapporten at det ikke er gjort funn av arter i influensområdet som er oppført i den nasjonale rødlista over truede arter i Norge. Dette bortsett fra gamle observasjoner av havelle og havørn. Denne vurderingen ble gjort i forhold til Rødlista fra 1999. Vi vil minne om at det i desember 2006 ble utgitt en revidert rødliste som erstatter rødlista fra 1999. Miljørapporten må dermed ansees som mangelfull med hensyn til rødlistede arter.

Annen fisk og ferskvannsbiologi:

Kvasstindvatn planlegges regulert 11 meter ved senking fra naturlig vannstand kote 444 til kote 433. Senkingen av vatnet gjennomføres ved at det etableres en fullprofilboret tunnel fra ca kote 320 og inn i Kvasstingvatnet. Denne drastiske reguleringen vil ødelegge etablert flora og fauna i vannets litoralsone. Gjentatt fylling og tapping av vannet med hele 11 meters nivåforskjell vil videre sørge for at etablering av ny strandflora og bunndyrfauna ikke vil bli mulig. Dette vil få svært negativ innvirkning på blant annet bunndyrbeitende fisk. Det biologiske mangfoldet i vannet vil bli redusert som følge av artstap i litoralsona.

Tørrlegging av elva mellom Kvasstindvatn og Bresjavatnet vil også føre til bunndyrtap på denne strekningen.

I miljørapporten konkluderes det med at ørreten er av dårlig kvalitet med hensyn på fiske. Det henvises imidlertid ikke til undersøkelser (prøvefiske o.a.) som kan underbygge denne konklusjonen, og miljørapporten må dermed ansees som mangelfull også på dette området.

Friluftsliv og landskap

Influensområdet er mye brukt til jakt, fiske og annet friluftsliv. Rundt Første Bresjavatn finnes det en rekke hytter. Slik tiltaket legges fram i planen vil det stå for en rekke negative endringer i landskapsbildet og forringe forutsetningene for utøvelse av friluftsliv:

- Forringelse av fiskemuligheter.
- Reguleringssona i Kvasstindvatn på hele 11 m vil framstå som svært skjemmende i landskapet.
- Ødeleggelse av elva fra Kvasstindvatn som landskapselement.
- Påhugget i lia under Kvasstindvatn vil framstå som et sår i landskapet.
- Kraftlinja mellom Kvasstind kraftverk og Nordmannsdalen vil også være et element som forringer landskapet i betydelig grad.
- Anleggelse av veitrase gjennom store deler av dalen. Dette inngrepet har flere negative konsekvenser: - For det første vil veien virke skjemmende i et ellers uberørt landskap. Videre er FNF Nordland kjent med at etablering av denne typen anleggsveier i ettertid vil anspore til økt motorisert ferdsel i utmark med snøskuter og ATV. Dette er en bivirkning som forringer områdets kvaliteter med hensyn til tradisjonelt friluftsliv. Videre er det slik at barmarkskjøring med ATV ut fra denne type anleggsveier skaper nye løpetraseer og kjørespor som naturen bruker lang tid på å reparere.

Konklusjon

På bakgrunn av de nevnte argumenter oppsummeres de viktigste negative konsekvensene ved en eventuell utbygging:

- Tap av inngrepsfri natur i et kystområde som har svært lite inngrepsfri natur igjen.
- Forringelse/tap av oppvekstvassdrag for ål, som er en kritisk truet art.
- Tap av biologisk mangfold
- Forringelse av landskapsbilde/helhetsbilde, landskapskvaliteter og friluftsliv

- Forringelse/tap av viktige naturtyper

Vi vil med dette fraråde at Hålogaland Energiteknikk AS sin søknad om utnyttelse av Bresjavassdraget til vannforsyning for smoltanlegg og bygging av Bresja og Kvasstind kraftverk blir godkjent."

Advokat Per Vingerhagen uttaler på vegne av grunneiere Johan Schistad og Rune Nilsen i brev av 05.05.09 følgende:

"Jeg representerer Johan Schistad og Rune Nilsen — eiere av h.h.v. gnr. 13 bnr. 6 og gnr. 13 bnr. 10 i Lødingen, hvilket er eiendommer med teiger som grenser til det første Bresjavatnet. Jeg viser ellers til hyggelig telefonsamtale i går, hvor jeg drøftet enkelte spørsmål i saken med Gunnar Ellingsen. Som bebudet i samtalen, skal jeg for ordens skyld også meddele meg skriftlig.

Mine klienter har tre forhold man ønsker å gjøre oppmerksom på i tilknytning til vannstanden i det første Bresjavatnet.

For det første er det av stor interesse å få avklart det nivåmessige utgangspunktet for den reguleringsadgang det tas sikte på å innføre med ca. 0,5 m. Vi vil formode at dette spørsmål blir berørt under den befaring Ellingsen sier skal avholdes den 27 mai, en befaring jeg forstår mine parter vil bli innkalt til. Flere steder i det skriftlige materiale om den planlagte utbygging poengteres det at reguleringen forutsettes å skje innenfor de sedvanlige og normale årsvariasjoner i vatnet. Det må da være et poeng at mine parter, som er lokalkjente i vatnet, kan få påvist under befaringen hvilket nivå man tar sikte på som utgangspunkt for reguleringen. Det forutsettes ellers at det nivå som avklares som "0-punktet" blir varig merket, slik at uklarhet ikke oppstår for ettertiden om dette.

For det andre nevnes at det sist sommer ble tappet ned så mye i vatnet at det ikke ble mulig å legge til med båt der hvor dette tradisjonelt alltid har skjedd, nederst i vatnet. Skulle det bli vanlig med nedtapping slik at det blir problemer med tilkomst med båt, slik som nevnt, forutsettes at det må bli utført tiltak av den ene eller andre art, slik at den konsekvens man så i fjor ikke gjentas.

For det tredje påpekes at mine klienter hugger ved på sine teiger inne ved det første Bresjavatnet. Veden kjøres ut av området på vinterstid på det da islagte vatnet med snøscooter. Det ble registrert nå sist vinter at vatnet ble tappet ned ganske mye, med den følge at isen kan bli usikker. Skulle det for ettertiden bli problemer på dette punkt, slik at man i verste fall ikke får ut ved på vatnet vinterstid, tas det forbehold om å komme tilbake til dette."

Øystein Kristiansen uttaler følgende i brev av 30.09.08:

"Undertegnede er berørt grunneier i Nordmandalen, som er valgt til kraftlinjetrase og er av formann i Husjord grunneierilag valgt til å representere Husjord grunneierlag i denne saken. Gjennom Husjord Grunneierlag er det gitt et betinget "forhåndstilsagn om grunnavståelser til etablering av kraftlinje mellom Kvasstind kraftverk og Øksfjorden".

Grunneiere i kraftlinjetrase gjennom Nordmandalen har følgende uttalelse:

Arealbruk

Det framgår i søknaden forskjellige størrelser på arealer for arealbruk og skogrydding. I søknaden under pkt 2.5 Arealbruk og eiendomsforhold er det angitt et arealbruk for 22 kV kraftlinje fra Kvasstind kraftverk til Øksfjorden (ca. 4 km, 10 m bred trace), på 40 da, beregnet ut i fra forutsetningen om at det i gjennomsnitt ryddes ca. 10 m bred trase over en 4 km lang strekning. Normalt ryddes en 15 m bred trace for denne type linjer, men i søknaden under pkt 3.15 Konsekvenser av kraftlinjer står det; "Dette krever rydding av skog i en bredde på ca 20 m langs den delen av traceen som ligger underskogsgrensen (ca. 3 km)."

Eiendomsforhold

Utbyggingsplanene berører grunneierne på Øksfjordsiden som er valgt til kraftlinjetrase. Dette er ikke med i søknaden under pkt 2.5 Arealbruk og eiendomsforhold. I søknaden er det kun redegjort for at det er innhentet forhåndstilsagn om grunnavståelse til etablering av kraftlinje. I følge NVE's mal for konsesjonssøknader skal navn og gnr./bnr. oppgis.

Friluftsliv

Friluftslivet i Nordmann dalen er ikke nevnt i rapport under brukerinteresser.

Landskapsverdi

Kraftlinjetrase vil gå gjennom et område som er svært lite påvirket av tekniske inngrep. For bygging av reguleringsanlegg, inntakskonstruksjoner og øvrige anleggsarbeider ved Kvasstindvatn er det forutsatt bruk av helikoptertransport. Det er i søknaden ikke tatt stilling til hvilke skånsomme og miljøvennlige arbeidsopplegg og –metoder som skal benyttes ved bygging av kraftlinje, for å minimalisere konsekvensene av inngrepene.

Biologisk mangfold

Det er ikke foretatt en dokumentasjon av biologisk mangfold med tilhørende vurdering av konsekvensene ved en utbygging av kraftlinjetrase. Det er beskrevet i søknad at; "Bygging av ny kraftlinje frem til Øksfjorden vil også kunne gi økt kollisjonsfare for enkelte fuglearter", men det er ikke vurdert tiltak som reduserer sannsynligheten for kollisjonsfare.

Naturressurser:

Bresjassdrag utbyggingen ser ut til å sette en stopper for en eventuell utbygging av kraftverk på Øksfjordsiden, med tanke på kapasitet på 22 kV kraftlinje. I søknadens vedlegg 7 angir HLK at en effekt mellom 1,5 og 2,0 MW vil være det maksimale som kan overføres via HLK's eksisterende linje til Øksfjorden. Dette innebærer at det vil være maks 0,4 MW "ledig" overføringskapasitet etter at Kvasstind kraftverk er idriftsatt med en maksimal ytelse på 1,6 MW.

Skogbruk:

Det er relativt store mengder skog i Nordmann dalen som kan benyttes til bærekraftig skogutvinning. Linjetraseen vil ha konsekvens for framtidig skogbruk, men det framkommer ikke av søknad hvordan disse ressursene vil bli berørt på kort og lang sikt.

Avbøtende tiltak:

Dersom det blir gitt konsesjon vil vi oppfordre til at følgende vilkår/tiltak blir pålagt:

- For å redusere de negative effekter på friluftslivet, landskapsbildet og biologisk mangfold i Nordmann dalen må stilles krav til at;

- *kraftlinjen legges i jordkabel i det mest berørte området.*
 - *Nedgraving må prioriteres fra nedre ende av Nordmannsdalsvannet og ned i dalen.*
- *det gjøres en enkel kartlegging for å dokumentere verdi-/konsekvensvurdering av fauna og flora i Nordmannsdalen.*
- *det i samråd med grunneier velges skånsomme arbeidsopplegg og –metode.*
 - *Det må ikke gås inn i området med større maskiner.*
 - *Trase for eksisterende sti opp til Nordmannsdalvannet kan ved behov rustes opp for avhjelpe transport med små terrenggående kjøretøy (ATV).*
- *Verdi-/ressursutnyttelse*
 - *Det må forhandles fram en avtale med de berørte grunneiere som blant annet ivaretar at;*
 - *det beregnes korrekt arealbruk og defineres hvor mye den enkelte grunneier i Husjord grunneierlag blir berørt.*
 - *kraftlinjetrase velges i samråd med grunneiere.*
 - *skogsressursen som følge av rydding av kraftlinje bringes ut av området for å muliggjøre videreforedling.*
 - *sti opp til Nordmannsdalvannet opprustes til å bli kjørbare med ATV for avhjelpe utbyggingen, transport av hogst etter kraftlinjebygging og for å muliggjør framtidig skogdrift i området.*
 - *kraftlinje prosjekteres slik at den muliggjør tilkobling og levering av kraft fra et eventuelt framtidig kraftverk fra Nordmannsdalvannet.*
 - *Bresja Kraft AS bidrar med et eventuelt anleggsbidrag, dersom en tilknytning av småkraftverk fra grunneiere med fallrettigheter i Husjord grunneierlag utløser forsterkning av kraftlinje.*

Heidi Nygård uttaler følgende i brev av 03.05.09:

"Som hytte- og tomteeier ved første Bresjavann, og bruker av området, sender vi inn en innsigelse på utbyggingen.

Vi ønsker å beholde området i Bresjavassdraget slik som de er, uberørt!

Innsigelsen har disse hovedpunktene:

- 1. Vassdraget har gunstig beliggenhet i forhold til allerede vernede områder*
- 2. Vi mener at området som helhet har unik natur med et rikt dyre- og planteliv, og bør bevares uberørt.*
- 3. Et mye brukt friluftsområde*
- 4. Skjemmende anleggs-/tømmervei*

5. Kan utbyggingen gjøres på en mer skånsom måte?
6. Vi har en konflikt mellom næringsvirksomhet og rekreasjonsområde
7. Det har vært utført regulering av vannstanden tidligere med dårlig utfall

Punkt 1. Vassdraget har gunstig beliggenhet i forhold til allerede vernede områder

Området Bresjavassdraget grenser til flere, allerede vernede områder. Sneisavassdraget begynner omentrent på samme sted som Bresjavassdraget. Øksfjorden ligger på motsatt side av fjellet og har et nylig opprettet naturreservat.

Vi mener at Bresjavassdraget og områdene rundt er en naturlig forlengelse av disse vernede områdene. Dette skulle vært utredet om området burde fredes, før en eventuell utbygging med regulering av vannstand og kraftverk finner sted.

Punkt 2. Vi mener at området som helhet har unik natur med et rikt dyre- og planteliv, og bør bevares uberørt.

I "søknad om konsesjon...." viser vi til "Sammenstilling av naturkonsekvenser" 3.18, s. 31, og "Sammenstilling av vegetasjonsundersøkelse" s.73. Her hevdes det at området ikke har spesielt verneverdig natur.

Det er vanskelig å komme med motargumenter til en slik grundig utredning. Men vi mener at selv om det finnes få verneverdige enkeltelement (for eksempel fossesprøyt- og høystaudeområder og ål), så er området som en helhet, et unikt og flott sted. Og poengterer at stedet er lett tilgjengelig som friluftsområde.

Bresjavassdraget har fire vann, der de tre første ligger på omentrent samme høydenivå. Man kan kjøre båt mellom de to første vannene og gå et kort stykke til det tredje. Det siste og fjerde vannet, Kvasstindvannet, ligger uframkommelig til.

Til det første vannet kjører man med bil, helt ned i vannkanten. Altså er vannene lett tilgjengelig for barn, eldre og folk med dårlig fysikk.

Vannene er omkranset av bratte fjell og mellom vannene er det lange, vide lyng- og myrområder.

Her er spesielt rike forekomster av bær som blåbær, tyttebær og multe. Her er mye elg og mange ulike fugleslag. Klima er egenartet, det regner mye her, det gir fuktig skogbunn med "regnskogpreg". Ormebregnene her blir gjerne over 2 m høye.

[...]

I "Søknad om konsesjon...." side 2, sies det at anadrom fisk (laks, sjø-ørret eller røye) ikke forekommer i vannene, og at det har vært satt ut fisk gjennom tidene.

Etter som vi vet er det ikke satt ut fisk på veldig mange år. Bortsett fra muligens i Kvasstindvannet, men dette ligger utilgjengelig fra de andre tre vannene. Hvis det har vært satt ut fisk i de tre lavereliggende vannene vil vi tro at det meste av denne må ha dødd ut, og at den stammen av ørret og røye som fins nå er vill.

I tredje Bresjavann er det mye røye, den vandrer mellom vannene i gytetida, og er en kjekk fisk å fange med stang. I første Bresjavann er det mest ørret, den biter best på konvoi (markkrok med skjeer som dras etter båten). Av ål har vi fanget og observert både gulål og

blankål. Det betyr at den bruker vannene som voksested. Den kommer opp fra havet som ung og gulbrun, bor i vannet til den er over 20 år, og da vender den tilbake til havet og vandrer over Atlanteren for å gyte i Saragassohavet.

Ålen er en kritisk truet fisk, og vi vil tro at voksestedet er viktig å ivareta.

Vi ser at dette punktet er tatt med i "Søknad om konsesjon...." 3.4 s. 23.

Om ålen (katadrom fisk) som er kritisk truet, se vedlagt artikkel fra bt.no

Arter på Norsk Raudliste 2006:

Kritisk trua – CR (Critically endangered):

285 arter, mellom dei fjellrev, grønlandskval, ulv, lomvi, ål, pigghå og rød skogfrue.
(opplysningen er hentet fra wikipedia.no)

Punkt 3. Et mye brukt friluftsområde

Et tungtveiende argument for å beholde området uberørt er at det er mye brukt av folk fra bygda, som har hytter her oppe, og av friluftsfolk fra bl.a. Lødingen og Harstad.

Disse bor gjerne i campingvogn og reiser innover vannene for å fiske. Det fiskes med stang, konvoi og garn (sesong).

Dette er også et punkt i "Søknad om konsesjon...." 3.18 s. 31. Her er verdien for området satt til stor ang. brukerinteressene. Å beholde området uberørt betyr mye for å opprettholde området som et rekreasjonssted.

I første Bresjavann er det mange hytter, nye og gamle. Mange av hyttene er brukt i generasjoner. I og med at det er lett å komme hit, blir de brukt av både gamle og unge, til rekreasjon, fisketurer og samlingssteder.

[...]

Punkt 4. Skjemmende anleggs-/tømmervei

Vi ser at det planlegges å legge anleggsvei/tømmervei fra andre til tredje Bresjavann. Det vil bli et langt sår langs vannene som vil bli godt synlig og skjemmende. Dette er en vei som ikke er ønsket av oss. En bilvei vil heller ikke lette adkomsten til noen av hyttene, slik vi ser det, da den vil gå utenfor der hyttene ligger. Adkomsten til hyttene måtte skje per båt uansett.

Punkt 5. Kan utbyggingen gjøres på en mer skånsom måte?

Etter hva vi leser i "søknad om konsesjon...." side 5, er intensjonen med byggingen å skaffe nok vann til smoltanlegget Lødingen fisk AS. Kraftproduksjon er et biprodukt som kan gi inntekter til grunneiere. Er da et så stort inngrep i naturen nødvendig, spør vi oss.

Det er ikke, som vi kan se, utredet alternative løsninger på vannproblemet. Vi ønsker at alternative løsninger skulle vært vurdert, løsninger med mindre inngripen i naturen i område.

Punkt 6. Vi har en konflikt mellom næringsvirksomhet og rekreasjonsområde

Vi ser også at vi her har en konflikt mellom tiltrengt næringsvirksomhet i et lite lokalmiljø, og vår interesse for å bevare naturen for opplevelsen sin skyld. Men hva vil kommende generasjoner ha mest igjen for. I disse dager der mange små vassdrag utbygges, bør vi ta vare på noen av dem. Og dette er et område som er mye brukt, og etter vår mening unikt og

verneverdig. Det er det vi tror kommende generasjoner vil sette pris på. Å gjøre inngrep i naturen er enkelt, men å dekke over sporene etter inngrepet tar lang tid, hvis det i det hele tatt lar seg gjøre.

Punkt 7. Det har vært utført regulering av vannstanden tidligere med dårlig utfall

Første Bresjavann har tidligere vært regulert i vannstand, både hevet og senket. Det har vært satt tvil om denne reguleringen var lovlig. Den første hevingen skjedde for ca. 20 år siden. Vegetasjonen langs vannet ble den gang erodert bort, både over og under vann, og da også mattilgangen til fisken. I de seinere år, ei god stund etter at vannstanden har vært tilnærmet normal, har fiskebestanden tatt seg opp igjen. Også en grunn til å ikke regulere vannstanden på nytt, og atter gjøre vekstforhold til både fisk og flora langs vannkanten ustabil.

Sammendrag

Bresjavannet har vært et fristed i alle år, både for oss og våre foreldre. Og slik ønsker vi at det skal fortsette for våre etterkommere også!

Det er for oss et spesielt sted. Besøkende sier det samme. Stedet må bare oppleves, gjerne på fisketur en mild sommernatt.

I "Søknad om konsesjon...." sies det i flere punkter, at området har liten verdi i forhold til vilt, fisk, fauna, flora, det er et område som man finner maken til flere steder i fylket, liten eller ingen verdi går igjen i flere sammendrag. Det eneste som gav stor verdi i disse vurderingene, var bruken av vassdraget til friluftsområde. Men da må jo logisk nok de andre punktene være viktige, det er den uberørt naturen med sitt mangfold som gjør det til et attraktivt sted!

Vi vil gjerne at saken om reguleringen av Bresjavassdraget ses gjennom nøyere. For å eventuelt finne en annen løsning på vannproblemet for Lødingen Fisk AS, en løsning som sammenfaller bedre med bevaringen av området!"

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev/e-post av 15.05.09 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"I det følgende kommenteres høringsuttalelsene fra de høringsinstansene som har kommentarer eller innsigelser til konsesjonssøknaden.

I. Lødingen kommune.

Lødingen kommune stiller seg positiv til utbygging i henhold til de planer som er fremlagt i konsesjonssøknaden, men stiller krav om at det utarbeides reguleringsplan for de områder som berøres av tiltaket.

I følge "Planprogram for rullering av kommuneplan Lødingen kommune 2009 – 21" skal ny kommuneplan sluttbehandles i kommunestyret i oktober 2009. I denne planen er det aktuelle området definert som spesialområde vannkraft. Byggestart for reguleringsanleggene og kraftverkene antas tidligst å kunne igangsettes vår/sommer 2010, dvs. etter at den nye

kommuneplanen er vedtatt. Dette innebærer at de aktuelle tiltakene vil være i henhold til kommuneplanens arealdel.

En reguleringsplan for et så stort areal som planen må omfatte, medfører store kostnader, spesielt i form av behandlingsgebyr. Utbygger håper derfor at kommune vil akseptere- og godkjenne en søknad om dispensasjon fra gjeldende arealplan dersom det blir aktuelt å igangsette arbeidene før den nye kommuneplanen foreligger.

II. Fylkesmannen i Nordland.

Kommentarene knyttes til de enkelte delpunktene i høringsuttalelsen.

Generelt om småkraftverksutbygginger i Nordland.

Fylkesmannen mener her at behandlingen av søknaden bør utsettes inntil det foreligger en fylkesdelplan for små vannkraftverk i Nordland.

Søker vil påpeke at reguleringene i Bresjavassdraget primært søkes gjennomført for å sikre stabil og tilstrekkelig vannforsyning gjennom året til smoltanlegget i Bresjeosen. De omsøkte kraftverkene bidrar til å bedre økonomien i prosjektet og er en viktig faktor i finansieringen av sikker vannforsyning. Dersom man skal avvente saksbehandlingen i påvente av fylkesdelplan for små vannkraftverk, antas anlegget i beste fall å kunne bli ett år forsinket.

Inngrepsfrie naturområder.

Tapet av inngrepsfrie naturområder er i stor grad konsentrert til området rundt Kvasstindvatn. Søker vil poengtere at reguleringen av vatnet er av avgjørende betydning for å sikre vannforsyningen til smoltanlegget, noe som igjen bidrar til å skape arbeidsplasser og aktivitet i bygda.

Landskap og friluftsliv.

Fylkesmannen fremholder at de største negative effektene på landskapsbildet er tilknyttet redusert vannføring, bygging av inntaksdammer, rørgate, kraftstasjon og anleggsvei. Videre påpekes det at elvestrekningen mellom Kvasstindvatn og Kvasstind kraftstasjon vil miste sin betydning som landskapselement, da det ikke er planlagt slipp av minstevannføring.

Søkers kommentarer:

- **Generelt.**

Alle inngrep blir utført med minst mulig skade på naturen. Ved avslutning av arbeidene vil alle berørte områder bli arrondert og revegetert.

- **Redusert vannføring.**

Det øverste fossefallet, som ligger mellom Kvasstindvatn og øvre ende av rørgata, vil bli omtrent tørrlagt i perioder uten overløp fra Kvasstindvatn som følge av reguleringen. Tilsig fra restfeltet nedstrøms inntaket, på strekningen der elva går i rør, vil bidra til å øke restvannføringen. Restvannføringen nedstrøms første sidebekk vil være ca. 12% av uregulert vannføring. Nedstrøms samløpet med bekken fra Trollkjellvatn vil midlere vannføring være ca. 44% av uregulert vannføring i perioder det ikke er overløp fra Kvasstindvatn, slik at fossestrykene nedstrøms dette punkt fremdeles vil være synlige landskapselementer også etter en utbygging.

- **Bygging av inntaksdammer.**

Inntaksdammen ved Kvasstindvatn vil bestå av en lav betongterskel ved elveutløpet. Hensikten med terskelen er å ha en klar definisjon av høyeste regulerte vannstand, som i dette tilfellet er identisk med normalvannstanden, og å holde kontroll med hvor store overløp som forekommer.

For å begrense de negative effektene på landskapsbildet kan betongterskelen ved elveutløpet utelates. Dette vil ikke skape problemer for kraftverksdriften, men det må aksepteres at det blir feilmarginer ved angivelse av vannstander og overløp.

I forbindelse med selve inntaket vil et ca. 4 m² stort lukehus og en kort kanal mellom lukehus og vannkanten bli synlig over HRV.

I detaljplanleggingen vil man vurdere mulighetene for å bore fra nedstrøms side og rett inn i magasinet. Man vil da kun få et ventilkammer på ca. 4 m² i nedstrøms ende av borhullet som synlig element i landskapet.

Inntaksdam og inntak for Bresja kraftverk plasseres i et område som allerede er berørt i forbindelse med tidligere kraftverksdrift. De nye anleggene vil plasseres og utformes slik at de virker minst mulig skjemmende.

- **Rørgate mellom Kvasstindvatn og Kvasstind kraftstasjon.**

Rørgata vil være synlig kun på et kort parti like nedstrøms borhullet og ved kryssing av Kvasstindelva. Under detaljprosjekteringen vil man ha som mål at mest mulig av rørgata graves ned. Terrenget arronderes, og på noe sikt vil stedegen vegetasjon etableres slik at det vil være svært få spor etter rørtraseen.

- **Anleggsvei**

For å kunne drive rasjonell drift av kraftverket søkes anleggsveien frem til Kvasstind kraftverk beholdt med opprinnelig bredde etter at anleggsarbeidene er avsluttet. Veien legges skånsomt i terrenget, arronderes og revegeteres. Veien blir lite brukt av kjøretøyer, og det antas at både veibane, grøfter og skjæringer gror til på noe sikt.

Veien langs rørgata, mellom nedstrøms ende av borhullet og Kvasstind kraftverk, blir etter anleggstiden omgjort til en noe bred sti som er fremkommelig med ATV i driftsfasen. Med den beskjedne trafikken man antar å ha behov for i driftsfasen, vil sannsynligvis hele traseen gro til i løpet av 3-4 år.

Til orientering har det, etter at søknaden ble sendt, vært arbeidet for å få etablert skogsbilvei etter søknadens alternative veitrase. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom kommunens skogbruksetat og grunneierne i området, og hensikten med prosjektet er å ta ut skog på østsiden av Bresjevatnene. Dersom denne veien blir realisert før en eventuell utbygging igangsettes, vil veien bli benyttet i forbindelse med anleggsarbeidene. Det vil da ikke være behov for å bygge vei helt ned til vannkanten i andre Bresjevatn, kfr. søknadens oversiktskart.

4. Fisk og ferskvannsbiologi. Konklusjonen.

Fylkesmannen etterlyser undersøkelser av bunndyrfaunaen ved utvalgte lokaliteter i vassdraget. Videre påpekes at indre del av tredje Bresjevatn er viktig gyte- og oppvekstområde for røye, og at en tørrlegging av innløpselva i den nordlige enden vil føre til reduksjon av næringsdrivet til dette området.

Det påpekes også at det ikke må utføres fysiske tiltak i vassdraget som hindrer vandring av ål.

I Fylkesmannens konklusjon frarådes utbygging av Kvasstind kraftverk, bl.a. med begrunnelse i at det ikke er planlagt slipp av minstevannføring. For Bresja kraftverk forutsettes slipp av minstevannføring tilsvarende 5 persentil for både sommer og vinterhalvåret.

Søkers kommentarer:

- **Bunndyrfauna og fisk.**

Tredje Bresjevatn er ikke forutsatt regulert. Den relativt store restvannføringen medfører at innløpselva i den nordlige enden av vatnet, som ligger nedstrøms kraftverket, aldri blir tørrlagt. I ekstra tørre perioder vil tvert imot innløpselva tilføres mer vann enn normalt, i og med at det er i slike perioder det vil bli tappet vann fra Kvasstindvatn for å sikre forsyningen til smoltanlegget.

Størrelsen på restfeltet mellom inntaket og utløpet til kraftverk er ca. 5,52 km² og har et middelavløp på rundt 605 l/s, kfr. vedlagte kartutsnitt. Restfeltet mellom utløpet til kraftverket og elvas utløp i nordenden av Tredjevatn er ca. 1,45 km². Samlet restfelt oppstrøms Tredjevatn er dermed på ca. 7,0 km², og har en midlere avrenning på ca. 710 l/s.

Det er tre sideelver av betydning som kommer inn på strekningen der elva går i rør, slik at restvannføringen gradvis vil øke nedover elvestrengen. Allerede nedstrøms samløpet med bekken fra Trollkjellvatn, som ligger oppe i dalen på ca. kote 200, vil midlere restvannføring være ca. 44% av uregulert vannføring. Ved kraftverket er midlere restvannføring øket til ca. 62%, og ved elvas utløp i Tredjevatn er den øket til ca. 66%.

Midlere vassføring fra felt Kvasstindvatn er på ca. 370 l/s. Restvannføringen ved elvas utløp i tredje Bresjevatn, forutsatt ingen avrenning fra Kvasstindvatn, er på ca. 712 l/s, dvs. ca. 1,9 ganger større enn avrenningen fra Kvasstindvatns nedbørfelt.

Den relativt store restvannføringen i elva, og det faktum at tredje Bresjevatn ikke tørrlegges som følge av utbyggingen, bør tilsi at det ikke stilles krav om tilleggsundersøkelser av bunndyrfauna og fisk.

- **Vandring av ål.**

Den beskjedne reguleringen av Første Bresjevatn antas ikke å medføre forverrede forhold for ålen i den perioden den oppholder seg i vassdraget. Heller ikke forholdene under innvandringen til vassdraget, som normalt skjer på vårparten i perioden det slippes minstevannføring, antas å bli forverret som følge av reguleringen.

Utvandringen av voksen ål fra vassdraget skjer normalt under flommer på høsten, og antas å kunne foregå omtrent som under uregulerte forhold.

Ved utforming av inntaksdam vil man påse at innvandringsforholdene for ål ikke forverres i forhold til dagens situasjon.

- **Minstevannføring.**

Hovedårsaken til at det søkes om regulering av Kvasstindvatn uten slipp av minstevannføring er de praktiske- og økonomiske problemene knyttet til selve arrangementet for minstevannføring. Dersom det skal slippes minstevannføring må det enten etableres pumpestasjon ved elveutløpet i Kvasstindvatn, eller bores inn i vatnet et stykke nedstrøms elveutløpet. Begge tiltakene er relativt kostbare, både i

form av anleggskostnader og driftskostnader.

Tiltakene vil medføre ekstra inngrep i naturen. Ved pumping må det bygges ca. 1 km kraftlinje fram til vatnet, og det må etableres et pumpehus like nedstrøms elveutløpet. Ved boring vil det som et minimum av inngrep måtte etableres et ventilhus ved borhullets utløp nedstrøms vatnet. I tillegg bør det, for å redusere driftskostnadene, bygges kraftlinje og signalkabel frem til ventilhuset slik at vannslippet kan reguleres i takt med vannstanden i magasinet.

Produksjonssimuleringer viser at minstevannføring tilsvarende 5 persentiler sommer og vinter vil gi et produksjonstap i Kvasstindvatn kraftverk på ca. 0,95 GWh, kfr tabell 1 og tabell 2. Sett i sammenheng med økte anleggs- og driftskostnader i forbindelse med etablering og drift av arrangement for minstevannføring, vil et slikt krav påføre prosjektet en uforholdsmessig stor kostnad sammenlignet med den betydningen minstevannføringen vil ha for naturmiljø, landskap og fisk.

Kraftverk	Minstevannføring				
	Ingen minste- vannføring	5 persentiler hele året	Alminnelig lavvannføring hele året	5 persentil sommer. (1/5 – 30/9)	Alminnelig lavvannføring sommer
Kvasstind	9,92	8,98	9,24	9,37	9,64
Bresja	1,01	0,90	0,93	0,94	0,98

Tabell 1: Produksjon i GWh for ulike slipp av minstevannføring.

Kraftverk	Minstevannføring				
	Ingen minste- vannføring	5 persentiler hele året	Alminnelig lavvannføring hele året	5 persentil sommer. (1/5 – 30/9)	Alminnelig lavvannføring sommer
Kvasstind	0	0,94	0,68	0,55	0,28
Bresja	0	0,11	0,08	0,07	0,03

Tabell 2: Produksjonstap i GWh for ulike slipp av minstevannføring, i forhold til ingen minstevannføring.

I søknaden er det forutsatt slipp av minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring fra første Bresjevatn, som gir et produksjonstap på ca. 30.000 kWh/år. Som det fremgår av tabell 1 og tabell 2 vil slipp av alminnelig lavvannføring hele året gi et produksjonstap på ca. 80.000 kWh/år, og et slipp av 5-persentiler sommer og vinter et tap på ca. 110.000 kWh.

Bresja kraftverk er, med beregnet utbyggingskostnad på 5,50 kr/kWh pr. 01.01.2007, et helt marginalt prosjekt. Et hvert pålegg som øker kostnadene og/eller reduserer produksjonen kan medføre at kraftverket ikke blir bygget.

III. Nordland fylkeskommune.

Fylkestinget i Nordland har behandlet søknaden i møte den 01.12.2008. I vedtaket fremgår at Fylkestinget anbefaler at det gis konsesjon for utbygging av Bresja kraftverk og Kvasstind kraftverk som beskrevet i søknaden.

I vedtaket bes bl.a. om at det tas landskapsestetiske hensyn, at det pålegges slipp av minstevannføring for begge kraftverkene og at det stilles krav om avbøtende tiltak i henhold til Fylkesmannens anbefalinger.

Søkers kommentarer:

Våre kommentarer til fylkesmannens uttalelser, kfr. pkt. II, vil i hovedsak også dekke fylkestingets uttalelser mht. minstevannføring, landskap og avbøtende tiltak.

Fylkestingets øvrige uttalelser til planen, de 3 siste delpunktene i pkt. 3, vil bli hensyntatt i detaljplanleggingen av prosjektet.

IV. Forum for natur og friluftsliv i Nordland (FNF Nordland).

FNF's uttalelser er på enkelte punkter sammenfallende med fylkesmannens uttalelser. Det vises derfor til våre kommentarer under pkt. II i tillegg til følgende kommentarer til høringsuttalelsen:

- **Inngrepsfrie naturområder (INON).**

FNF hevder at tiltaket medfører tap av villmarkspregede naturområder. Dette er feil. Tiltaket medfører tap av inngrepsfrie naturområder sone 1 og 2. Det er ingen deler av influensområdet som er definert som villmarkspregede naturområder.

- **Biologisk mangfold.**

Som FNF korrekt anfører, så var ikke ål på rødlista når rapporten vedr. biologisk mangfold ble utarbeidet. Før søknaden ble ferdigstilt var Rødlista 2006 kjent. Det ble derfor tatt med følgende tekst vedr. ål i søknaden:

" Da rapporten ble utarbeidet i 2006 var ingen av de artene innen flora eller fauna som ble funnet registrert på Norsk rødliste. Det ble heller ikke observert truede vegetasjonstyper i det undersøkte området. På Norsk rødliste 2006, som ikke var kjent da rapporten ble utarbeidet, er Ål kommet inn under kategorien "kritisk truet" (CR). Den beskjedne reguleringen av Første Bresjevatn antas imidlertid ikke å medføre forverrede forhold for ålen i den perioden den oppholder seg i vassdraget. Heller ikke forholdene under innvandringen til vassdraget, som normalt skjer på vårparten i perioden det slippes minstevannføring, antas å bli forverret som følge av reguleringen. Utvandringen av voksen ål fra vassdraget skjer normalt under flommer på høsten, og antas å kunne foregå omtrent som under uregulerte forhold."

Med bakgrunn i ovennevnte synes FNF's uttalelse om at ålen vil miste enda et oppvekstvassdrag langs Norskekysten som følge av det omsøkte tiltaket å være uten belegg.

- **Annen fisk og ferskvannsbiologi.**

FNF har sannsynligvis rett i at reguleringen av Kvasstindvatn med 11 m vil virke negativt på etablert flora og fauna i den delen av strandsonen som tørrlegges i de periodene vannstanden senkes. Normalt vil vannstanden senkes med ca. 4m, det er kun i ekstreme tørrår at vannstanden kan bli senket ned mot LRV.

Av miljørapporten fremgår at fisken i Kvasstindvatn, som er satt ut over flere år, er av dårlig kvalitet. Røyebestanden, som nå dominerer i vatnet, er småfallen og hvit i kjøttet, noe som bl.a. kan tyde på at vatnet med sine bratte strandsoner har begrenset beiteareal.

Vann med utsatt fisk regnes ikke som prioritert lokalitet ved verdsetting av ferskvann. Søker ser derfor ikke noen hensikt i å bruke ressurser på prøvefiske for å fastslå kvaliteten på fisken i Kvasstindvatn.

- **Friluftsliv og landskap.**

I uttalelsen fra FNF hevdes at det i området rundt første Bresjevatn blir en forringelse av fiskemulighetene som følge av det omsøkte tiltaket. Videre hevdes at flere av tiltakene vil fremstå som sår i terrenget og elementer som forringer landskapet.

Søker vil påpeke at den beskjedne reguleringen av første Bresjevatn vil tilsvare omtrent naturlige vannstandsvariasjoner. Med unntak av mulig råk i innløpselva i den nordlige delen av vannet vil man merke svært lite til de omsøkte tiltakene.

Det er vanskelig å slette alle spor etter de inngrepene som må gjennomføres i forbindelse med utbyggingen. Det vil imidlertid bli lagt stor vekt på avbøtende tiltak for å begrense forringelse av landskapet.

V. Husjord grunneierlag.

- **Generelt.**

Linjetraseen er ikke satt ut i marka. Ved prosjektering av linja vil man ha et stort spillerom med hensyn til trasevalg. Uten en nøyaktig plassering av linja i terrenget har man heller ikke funnet grunnlag for vurderinger av konsekvenser for biologisk mangfold, friluftsinteresser o.a. Slike vurderinger vil kunne gjøres i forbindelse med utsetting av linja dersom dette finnes påkrevet.

I det følgende kommenteres grunneierlagets høringsuttalelser punktvis:

- **Arealbruk.**

I søknaden er det angitt et arealbruk på 40 da, beregnet ut i fra forutsetningen om at det i gjennomsnitt ryddes ca. 10 m bred trase over en 4 km lang strekning. Normalt ryddes en 15 m bred trase for denne type linjer. I dette tilfellet legges en stor del av linja over snauffell, slik at man har benyttet 10 m som en anslått gjennomsnittlig bredde for skogrydding. Nøyaktig arealbruk, fordelt på hver enkelt grunneier beregnes når linjetraseen er satt ut i terrenget.

Selv om det bygges kraftlinje gjennom terrenget, vil arealet langs traseen fortsatt kunne benyttes omtrent som tidligere hva angår bl.a. beiteland og turområde.

- **Eiendomsforhold.**

I søknaden er det kun redegjort for at det er innhentet forhåndstilsagn om grunnavståelse til etablering av kraftlinje. I følge NVE's mal for konsesjonssøknader skal navn og gnr./bnr. oppgis. Vi beklager at dette er uteglemt.

- **Friluftsliv og biologisk mangfold**

Behov for vurdering av konsekvenser for friluftsliv, biologisk mangfold og mulige avbøtende tiltak for å unngå kollisjonsfare for enkelte fuglearter vurderes i forbindelse med utsetting av linjetraseen.

- **Landskapsverdi.**

Linjebyggingen vil utføres slik at man i størst mulig grad unngår skjemmende sår i terrenget. Eventuelle sår i terrenget vil bli revegetert.

Valg av transportutstyr tas ut i fra hva som er det økonomisk gunstigste når alle forhold, som bl.a. direkte transportkostnader og revegeteringskostnader, tas i betraktning. Et alternativ til helikopterbruk kan være å gjennomføre arbeidene på snødekket mark.

- **Skogbruk.**

I forbindelse med etablering av linja må det ryddes skog i en bredde på ca. 15 m. I driftsfasen må det med jevne mellomrom ryddes skog langs linjetraseen, noe som er linjeeiers ansvar. Skog som ryddes, både under etablering- og drift av linjetraseen, tilfaller normalt grunneier.

Kraftlinja vil for øvrig ikke ha negative konsekvenser for framtidig skogbruk.

- **Grunneierlagets forslag til avbøtende tiltak.**

For kommentarer til deler av de foreslåtte avbøtende tiltakene vises til ovenstående punkter. Til de øvrige forslagene gis følgende kommentarer:

- *Nedgraving av linja vil, pga. de økte kostnadene dette medfører, ikke bli fremmet av søker som et alternativ til luftlinje.*
- *Det forutsettes at de øvrige punktene under avsnittet "avbøtende tiltak" tas opp i forhandlinger mellom grunneiere og søker.*

VI. Uttalelser fra advokat Per Vingerhagen.

Advokat Vingerhagen representerer 2 av grunneierne ved første Bresjevatn, og tar opp følgende problemstillinger:

1. *Fastsettelse av utgangspunktet for den omsøkte senkingen av første Bresjevatn med 0,5 m.*
2. *Problemer for båttransporter ved nedtapping av vatnet.*
3. *Bruk av isdekket vatn til transport av ved.*

Søkers kommentarer:

- **Generelt.**

De problemstillinger som tas opp vil bli drøftet og søkt avklart under sluttbefaringen, der de berørte grunneierne er invitert til å delta. Søker vil imidlertid knytte følgende kommentarer til de ovenstående problemstillinger:

- **Vedr. pkt 1, angivelse av utgangspunkt for senking av vannstanden:**

Normalvannstanden, som tilsvarer høyeste regulerte vannstand (HRV), vil primært avklares under sluttbefaringen hvor søker, grunneiere og representanter fra NVE vil være representert. Eventuelt vil dette måtte avklares i detaljplanen.

Fra dette nivå (HRV) er det søkt om å senke vannet 0,5 m til laveste regulerte vannstand, LRV. HRV og LRV vil bli markert på lett tilgjengelig sted, slik at alle som ønsker det kan kontrollere at reguleringsbestemmelsene overholdes.

- **Vedr. pkt. 2 og 3.**

På grunn av lite tilsig sommeren 2008 og vinteren 2009 ble første Bresjevatn nedtappet mer enn 0,5 m. Dette for å opprettholde nødvendig vannforsyning til smoltanlegget.

Etter en utbygging i henhold til omsøkte planer vil det planlagte magasinet i Kvasstindvatn inneholde "reserve" stor nok til at smoltanleggets vannforbruk kan dekkes, også i spesielt tørre perioder, uten at første Bresjevatn senkes lavere enn 0,5 m. Dette innebærer at man etter utbyggingen ikke skal oppleve de lave vannstandene man hadde sommer 2008 og vinter 2009.

VII. Uttalelser fra hytteeiere Nygård og Skarstveit.

Hytteeierne ønsker primært å beholde Bresjevassdraget uberørt, og har begrunnet dette med bl.a. områdets egnethet for friluftsliv.

Innsigelsene fra hytteeierne er i all hovedsak kommentert tidligere i dette brevet. Det vises derfor til foranstående, hovedsakelig til kommentarene under punktene II og IV.

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Det vises til e-post den 18. juni 2009, vedr. mulige endringer av planer for Kvasstind kraftverk.

1. Tilrettelegging for landingsplass for fritidsbåter i Første Bresjevatn.

På grunn av lite tilsig sommeren 2008 og vinteren 2009 ble første Bresjevatn nedtappet mer enn 0,5 m. Dette for å opprettholde nødvendig vannforsyning til smoltanlegget. Den unormalt store nedtappingen gjorde det vanskelig å lande med fritidsbåter i søndre ende av Første Bresjevatn.

Etter en utbygging i henhold til omsøkte planer vil det planlagte magasinet i Kvasstindvatn inneholde "reserve" stor nok til at smoltanleggets vannforbruk kan dekkes, også i spesielt tørre perioder, uten at første Bresjevatn senkes lavere enn 0,5 m. Under befaring i vassdraget den 27. mai 2009 ble det gjort en vurdering av hvilket nivå som skal defineres som HRV. Med angitt HRV, og en tillatt senking på 0,5 m, skal man etter utbyggingen ikke oppleve de lave vannstandene man hadde sommer 2008 og vinter 2009.

Om den omsøkte senkingen likevel skulle skape problemer med å lande med fritidsbåter, vil utbygger som et kompenserende tiltak sørge for mudring langs vannkanten, slik at fritidsbåter kan lande også på lave vannstander. Det foreslås at det avventes med slikt tiltak til man har fått erfart konsekvensene med de omsøkte reguleringsgrensene.

2. Alternativ rørtrase.

Under befaringen den 27. mai 2009 ble man enige om at rørtrase på vestsiden av elva vil være en miljømessig gunstigere løsning enn den omsøkte traseen. Fordelen med slik løsning er primært at man unngår 2 elvekryssninger, men også at rørtraseen vil bli mindre synlig i landskapet.

Ny boreteknologi som muliggjør retningsstyrt boring kan muligens benyttes til å bore sammenhengende vannvei fra dalbunnen til utslaget i Kvasstindvatn. Dersom dette lar seg gjøre vil kun en kort del av vannveien måtte graves ned. Man vil da kunne bore fra ca. kote 100, på vestsiden av elva, og helt opp til inntaket i Kvasstindvatn. Nedstrøms det borede tverrsnittet vil det bli en 100 – 150 m lang nedgravd rørgate. Fra kraftstasjonen vil avløpet gå i kanal ut i elva.

Fordelen med en slik løsning er at den krever færre terrenginngrep, hovedsakelig pga. kortere nedgravd rørgate og pga. at det ikke vil være behov for etablering av vei mellom kraftstasjonen og påhugget til det omsøkte borhullet.

Ulempen er at løsningen utelukker slipp av minstevannføring, og at prosjektet antas å få en utbyggingskostnad på anslagsvis 2 - 4 MNOK høyere enn omsøkt løsning.

3. Skogsbilvei

I søknaden er forutsatt bygget en ca. 3 km lang anleggsvei fra Andre Bresjevatn frem til Kvasstind kraftverk. Som alternativ atkomst til kraftverket forutsettes bygget en ca. 6 km lang skogsbilvei fra Kjellarbotsvatnet.

For å kunne utnytte skogsressursene på østsiden av Første Bresjevatn har Lødingen kommunes skogetat og grunneiere tatt initiativ til å etablere en skogsbilvei langs samme trase som søknadens atkomstvei alternative 2. Søknad om midler til skogsbilvei er under utarbeidelse, og kommunen har gitt positive signaler vedrørende støtte til prosjektet. Da det forventes at denne veien vil bli bygget, uavhengig av om Kvasstind kraftverk realiseres, er det naturlig å benytte veien som atkomst til kraftverket dersom dette realiseres.

4. Overføringslinje Kvasstind kraftverk – Øksfjorden.

Fra Kvasstind kraftverk frem til eksisterende 22 kV – linje i Øksfjorden er det i søknaden forutsatt bygget 22 kV luftspenn. Under helikopterbefaringen den 27. mai 2009 ble grunnforholdene langs store deler av den aktuelle linjetraseen vurdert som gunstig for etablering av 22 kV kabel i grunnen i stedet for luftspenn.

Søker stiller seg positiv til å erstatte luftspenn med nedgravd kabel, forutsatt at de to løsningene er omtrentlig økonomisk likeverdige.!

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Lødingen Fisk AS og Gunnar Ellingsen. Sistnevnt er største eier og rettighetshaver i det omsøkte området. Gunnar Ellingsen er i tillegg driftsleder ved settefiskanlegget Lødingen Fisk AS.

Om søknaden

Det søkes primært om regulering av Første Bresjevatn og Kvasstindvatn for å sikre stabil og sikker vannforsyning til smoltanlegget i Bresjaoset.

Det er søkt om tillatelse til økt vannuttak til settefiskanlegget fra Første Bresjevatn, til regulering av Kvasstindvatn med 11 meter, Første Bresjevatn med 0,5 meter og bygging av Kvasstind og Bresja kraftverk. Selv om det ble søkt om tillatelser etter vassdragsreguleringsloven behandles søknaden nå i henhold til reglene i kap. 3 i vannressursloven da reguleringene primært skal utnyttes til settefiskproduksjon.

Etter visse justeringer av planene for trasé er det nå et alternativ med rørgate på vestsiden av elven som er aktuelt. De siste 450 meterne inn til Kvasstindvatn er det planlagt å bore, men her er det i tillegg åpnet for å bore en noe lengre strekning fra kote 100 av hensyn til landskap og friluftsliv. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring.

Det er videre søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av nødvendige elektriske anlegg.

Beskrivelse av området

Bresjavassdragets nedbørfelt ligger i sin helhet i Lødingen kommune. Det samlede nedbørfeltet til Kvasstind kraftverk og Bresja kraftverk er henholdsvis på 2,8 km² og 21,1 km². Nedbørfeltet for Kvasstind kraftverk består av snaufjell, mens for Bresja er det noe myr og en del skog i de lavereliggende områdene. Bresjadalen er lang og smal med bratte sider og blir betegnet som en typisk fjorddal. Fjellene rundt dalen varierer med høyde fra ca. 500 moh til ca. 900 moh. Bergartene i området er kjemisk sure og vegetasjonen er generelt fattig. Området har forskjellige karakteristiske variasjoner fra lavland til høyfjell. Langs fjellsidene kommer det flere små fosser og stryk som drenerer ned i Bresjadalen. Fjellsidene er kledd med vegetasjon der bjørk er dominerende treslag. Når man kommer noe opp i høyden blir skogen borte og lyng blir dominerende.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er i dag ingen tekniske inngrep i influensområdet for Kvasstind kraftverk.

Fossen ved utløpet av Bresjaelva har tidligere blitt benyttet til mølledrift. I 1940 ble det etablert et kraftverk nedstrøms fossen, med inntak i Første Bresjavatn, som ble regulert med ca. 0,5 meter. I dag er det verken kraftverk eller regulering av Bresjavassdraget. Lødingen fisk tar i dag ut vatn fra første Bresjavatn til produksjon av settefisk. Det har ved et par anledninger de siste årene vært tilfelle da vannforbruket har vært større enn tilsiget, og Første Bresjavatn har da vært tappet noe ned uten at dette har vært avklart med myndighetene.

Rundt Første Bresjavatn finnes det ca. 20-30 fritidsboliger. De som bruker fritidsboligene benytter båt fram til eiendommene. Det er i dag ingen veiforbindelse inn til fritidsboligene.

Teknisk plan

Inntak

Det er i søknaden beskrevet to inntak; ett for Kvasstind kraftverk på kote 440 og ett for Bresja kraftverk på kote 15,8. For Kvasstind kraftverk var det planlagt å sprengne en kanal ut i vatnet med bunn på kote 433 for inntak gjennom fullprofilboret tunnel. Ved enden av kanalen foran borehullet var det planlagt en inntakskonstruksjon i betong som utstyres med inntaksrist og bjelkestengsel. Fra inntakskonstruksjonen var det planlagt å bygge en sjakt i betong og på toppen av sjakten et ventilhus med ei grunnflate på ca. 4m². Det har etter befaring blitt fremmet et annet alternativ med retningsstyrt boring med påhugg på kote 100 og innslag i Kvasstindvatn på kote 433.

For Bresja kraftverk er det planlagt å bygge en overløpsterskel i betong med krone på kote 16. Terskelen vil få en lengde på ca. 10. meter. Øst for overløpsterskelen skal det i følge søknaden bygges en inntakskonstruksjon i betong med tappeanordning for slipp av minstevannføring, inntaksrist og bjelkestengsel.

Eksisterende inntakskonstruksjon for settefiskanlegg i Første Bresjavatn beholdes uendret. Det er planlagt å legge nye rør inn til vatnet for å kunne øke uttaket av vann til settefiskproduksjon.

Rørgate

Rørgata for Kvasstind kraftverk vil få en lengde like i underkant av 2 km og en diameter på 0,6 meter. Rørgata er i de siste planene planlagt på vestsiden av elva i stedet for østsiden som omtalt i søknaden og er planlagt gravd ned i hele sin lengde foruten de første 450 meterne, som er planlagt å gå i tunnel

fra inntaket i vatnet til tunnelåpning. Av miljømessige hensyn har søker i tillegg sett på muligheten for å forlenge tunnelen ned til bjørkebeltet, ca. kote 100 slik som beskrevet ovenfor i avsnittet om inntak.

For Bresja kraftverk er det planlagt å legge ny vannforsyningsledning til smoltanlegget og tilløpsrør til kraftstasjonen i en ca. 200 m lang felles rørledning med samlet diameter på 1,1 meter. Før turbinen til Bresja kraftstasjon er det planlagt en forgreining videre med et nytt ca. 1000 meter langt rør med diameter på ca. 0,6 meter parallelt med eksisterende rør fram til settefiskanlegget. Denne løsningen er ikke helt avklart da søker ikke er helt sikker på om dette er en teknisk god nok løsning. Tilløpsrøret til Bresja kraftstasjon er planlagt gravd ned i øvre del av traseen, mens de siste 80 meterne er planlagt å gå i dagen. I samme trasé legges eksisterende vannforsyningsrør med diameter på 630 mm parallelt med planlagt rørledning ned til den planlagte kraftstasjonen og derfra videre til settefiskanlegget.

Kraftstasjon

Kvasstind kraftstasjon er planlagt plassert ca. 1 km oppstrøms tredje Bresjavatn på nordvestsiden av eksisterende elveløp. Stasjonsbygningen vil få en grunnflate på ca. 70 m². Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 0,5 m³/s og minimum slukeevne på 0,05 m³/s. Til sammenligning er middelvannføring ved inntaket beregnet til ca 0,37 m³/s og alminnelig lavvannføring til ca. 0,03 m³/s.

Bresja kraftstasjon er planlagt plassert på fundamentene til den gamle nedlagte kraftstasjonen ved Bresjaelvas utløp til sjøen. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,10 m³/s og minste slukeevne på 0,63 m³/s. Til sammenligning er middelvannføring ved inntaket beregnet til ca 1,85 m³/s og alminnelig lavvannføring til ca. 0,13 m³/s.

Elektriske anlegg

Bresja kraftverk vil bli installert med en generator med effekt på 0,25 MW og en ytelse på 0,3 MVA og en spenning på 0,4 kV. Transformatoren får en ytelse på 0,4 MVA og en omsetning på 0,4/22 kV. Kraftverket vil bli koplet til forbruksted på Hustadstranda med en 1 km lang jordkabel. Den delen av krafta som ikke benyttes til forbruk i egne anlegg forutsettes videresolgt ved tilkobling til eksisterende 22 kV linje på Hustadstranda.

Kvasstind kraftverk vil få en generator med effekt på 1,6 MW og en ytelse på 2,0 MVA og en spenning på 0,66 kV. Transformatoren får en ytelse på 2,0 MVA og en omsetning på 0,66/22 kV. Kraftstasjonen er planlagt tilkoblet eksisterende 22 kV forsyningslinje langs østsiden av Øksenfjorden/Innerfjorden. Denne er i søknaden planlagt som 4 km luftlinje. Etter befaring har søker uttalt at linjen skulle bli lagt som jordkabel så langt det lot seg gjøre både med hensyn på økonomi og praktisk gjennomførelse.

Veier

Det er planlagt å etablere 50 meter med permanent vei fram til Bresja kraftverk. Videre er det planlagt 200 meter med anleggsvei opp til inntaket. Anleggsveien fjernes etter utbygging og berørt strekning vil bli planert og tilsådd.

For Kvasstind kraftverk er det lagt frem to alternativ for bygging av vei. Det er planlagt å bygge en ca. 3 km lang anleggsvei fra Andre Bresjevatn fram til Kvasstind kraftverk. Som andre alternativ til atkomst til kraftverket er det sett på etablering av en ca. 6 km lang skogsbilvei fra Kjellarbotsvatnet.

For å kunne utnytte skogsressursene på østsiden av Første Bresjevatn har Lødingen kommunes skogetat og grunneiere tatt initiativ til å etablere en skogsbilvei langs samme trasé som søknadens atkomstvei alternativ 2. Søknad om midler til skogsbilvei er under utarbeidelse, og kommunen har gitt

positive signaler vedrørende støtte til prosjektet. Det er forventet at denne veien blir bygget, uavhengig av om Kvasstind kraftverk realiseres. Det er av den grunn planlagt å benytte denne veien som atkomst til kraftverket dersom dette får konsesjon og realiseres.

Massetak og deponi

Masser til veibygging og dekningsmasser til rørledninger er forutsatt tilkjørt fra eksterne grustak og masseforekomster i området. Overskuddsmasser er planlagt utplanert på stedet, eventuelt kjørt vekk til godkjent deponeringsted i nærområdet.

Hydrologiske virkninger

Bresja kraftverk vil nytte et nedslagsfelt på ca. 21,1 km². Middelvannføringa ved inntaket er 1,85 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca 0,13 m³/s. For sommersesongen er 5 persentilverdien beregnet til 0,25 m³/s og for vintersesongen 0,10 m³/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,1 m³/s noe som tilsvarer om lag 112 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 0,63 m³/s. Det er forutsatt slipping av minstevannføring lik alminnelig lavvannføring i perioden 1. mai - 1.oktober lik 127 l/s

Kvasstind kraftverk vil nytte et nedslagsfelt på ca. 2,8 km². Middelvannføringa ved inntaket er 372 l/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca. 32 l/s. For sommersesongen er 5 persentilverdien beregnet til 64 l/s og for vintersesongen 29 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 500 l/s, noe som tilsvarer om lag 135 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 50 l/s. Det er ikke forutsatt slipp av minstevannføring for Kvasstind kraftverk.

Produksjon og kostnader

Prosjektene vil gi en samlet årlig produksjon på 10,9 GWh i et midlere år herav 9,9 GWh i Kvasstind kraftverk og 1 GWh i Bresja kraftverk. Dette fordeler seg med 6,8 GWh sommerkraft og 4,1 GWh vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 5,5 kr/kWh med en total kostnad på 5,5 mill. kr for Bresja kraftverk og 3,38 kr/kWh med en total kostnad på 33,5 mill. kr for Kvasstind kraftverk.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. NVE har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

For Kvasstind kraftverk vil kraftlinjen kreve et areal på ca 40 daa, inntakskonstruksjon 0,5 daa, rørledning 19 daa, kraftstasjon og avløpskanal 0,5 daa og atkomstvei fra Andre Bresjavatn 33 daa. For Bresja kraftverk vil kraftlinjen kreve et areal på ca. 3 daa, inntakskonstruksjon 0,5 daa, kraftstasjon og avløpskanal 0,5 daa og rørledning 2 daa. Til sammen vil det bli et arealbruk på 118,5 daa der rørgate og trase for jordkabel vil bli tilbakeført til naturlig terreng etter en ev bygging.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Tiltaket er i plansammenheng avsatt som LNF område.

Samlet plan (SP)

Prosjektet har installasjon under 10 MW/50 GWh og krever således ingen behandling i SP. Utbyggingsplaner i Bresjavassdraget er tidligere vurdert i SP som en del av en større utbygging som også omfatter sidevassdragene i øst, kfr Vassdragsrapport 750 Hinnøya syd, 41 Kvasstind kraftverk. Rapporten redegjør for mulige vannkraftprosjekter i Bresjavassdraget, Sneiselva, Lilledalselva og Akselva. Ved senere beslutning inngår nå Sneiselva i Verneplan for vassdrag, og SP – prosjektet anses som uaktuelt.

Verneplan for vassdrag

Prosjektet berører ikke vassdrag vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder

En utbygging vil i følge miljørapporten føre til tap av ca. 13,9 km² av INON sone 1 og 6,7 km² INON sone 2. I tillegg vil 12,5 km² av sone 1 få en lavere INON verdi.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i vassdragsreguleringsloven for så vidt gjelder kunngjøring og høring. NVE har senere avklart at grunnet formålet med reguleringen blir saken behandlet etter reglene i vannressursloven. Regelen for saksbehandling etter vassdragsreguleringsloven er mer omfattende og saken er derfor fullt ut dekket når det gjelder den formelle saksbehandlingen. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 27.05.2009 sammen med representanter for søkeren, kommunen, reinbeitedistriktet, representanter for grunneierne og brukere av området. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Lødingen kommune stiller seg positiv til tiltaket på visse vilkår. Kommunen stiller krav til at det utarbeides reguleringsplan for de områdene som berøres av tiltaket. Kommunen finner det naturlig at utbygger, så langt det lar seg gjøre, benytter stedegne masser i forbindelse med revegetering.

Fylkesmannen i Nordland fraråder bygging av Kvasstind kraftverk. Dette pga. reduksjon av INON sone 1 og 2 og at det i tillegg ikke er forutsatt slipp av minstevannføring fra Kvasstindvatn. Dersom det blir gitt tillatelse til det omsøkte prosjektet forutsetter fylkesmannen at det blir stilt krav om slipp av minstevannføring tilsvarende 5 persentilverdien for både sommer- og vinterhalvåret for nedre deler av Bresjavassdraget. I tillegg påpeker fylkesmannen at det ikke skal etableres vandringshindre for ål. Som kommunen mener fylkesmannen at stedegne masser skal brukes ved tildekking og det må legges vekt på skånsom behandling av terrenget. Fylkesmannen påpeker viktigheten av å bevare kantvegetasjonen langs elva.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon. Fylkeskommunen ber om at det tas landskapsestetiske hensyn ved planlegging og utførelse av utbyggingen. De mener at det skal settes krav om minstevannføring hele året for Bresja kraftverk. For Kvasstind kraftverk ønsker fylkestinget at NVE vurderer krav om slipp av minstevannføring hele året, og over alminnelig lavvannføring i sommerhalvåret. Nordland fylkeskommune minner om tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom det under markinngrep skulle støte på fornminner og at detaljplan for vei- og rørtreaser skal sendes regional kulturminnemyndighet til uttalelse i god tid før anleggstart. Fylkeskommunen mener

at ved en ev. konsesjon må fylkesmannens anbefalinger til avbøtende tiltak tas inn i vilkårene og at det legges opp til et nært samarbeid med reinbeitedistriktet.

Reindriftsforvaltningen har ingen kommentar til søknaden.

Bergvesenet har ingen kommentar til søknaden.

Riksantikvaren har ingen kommentar til søknaden.

Forum for natur og friluftsliv Nordland fraråder utbygging av Bresjavassdraget pga. tap av inngrepsfri natur i kystnært område, forringelse og tap av oppvekstvassdrag for ål, tap av biologisk mangfold og viktige naturtyper og forringelse av landskapsbilde og friluftsliv.

Advokat Per Vingerhagen uttaler seg på vegne av grunneierne Johan Schistad og Rune Nilsen. Han ber om å få klarhet rundt reguleringsgrensene. Han påpeker at det må utføres tiltak for tilkomst med båt i nedre deler av vatnet hvis det viser seg å bli et problem ved en ev. regulering. Han gjør også oppmerksom på at uttak av ved skjer ved hjelp av snøscooter. Når vatnet blir tappet ned relativt mye kan dette føre til usikker is.

Øystein Kristiansen er grunneier i Nordmannsdalen og uttaler seg om kraftlinjen som er planlagt gjennom dalen. Han påpeker at det ikke er vurdert konsekvenser for bygging av linje igjennom dalen. Hvis det blir gitt konsesjon mener Kristiansen at NVE skal sette vilkår om at linjen legges som jordkabel i det mest berørte delen av området. Det bør gjøres en enkel kartlegging for å kunne vurdere verdien av fauna og flora på den berørte strekningen. Det blir i tillegg stilt krav om hvordan en utbygging av en ev. linje skal gjennomføres.

Heidi Nygård er hytteeier ved første Bresjavatn og ønsker ikke en utbygging av Bresjavassdraget. Dette begrunner hun med vassdragets verdi som landskapselement, friluftsliv, biologisk mangfold og områdets urørte preg. Hun påpeker også at det er en konflikt mellom tiltrengt næringsvirksomhet og bevaring av området som rekreasjonsområde.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Reguleringen vil sikre vannforsyning i settefiskanlegget og bidra til å opprettholde arbeidsplasser, lokal bosetning og gi lokal verdiskapning
- Prosjektet vil i følge søknaden samlet gi ca. 10,9 GWh i ny årlig kraftproduksjon.
- Tiltaket vil gi inntekter til søker og kommune.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Bresjavassdraget.
- Tiltaket vil føre til fysiske inngrep i et ellers lite påvirket område, slik som påhugg til tunnel, rørgate, veier og kraftstasjon.
- En regulering vil gi en vannstandssenking på inntil 11 meter i Kvasstindvatn.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder etablering av to kraftverk med reguleringsmagasin, nedgravd rørledning/tunnel/boring, kraftstasjonsbygninger og anleggsvei. Det vil bli etablering av rørgate/tunnel i den indre delen av dalen hvor det ikke foreligger inngrep i dag. Lødingen kommune er positive til en utbygging, men stiller krav til utbygger dersom det blir gitt konsesjon. Dette gjelder bl.a. krav om at det utarbeides en reguleringsplan for de områdene som berøres og at det blir benyttet stedegne masser så langt det lar seg gjøre i forbindelse med revegetering. Fylkeskommunen anbefaler konsesjon hvis det blir stilt krav om minstevannføring hele året og at det legges opp til et nært samarbeid med reinbeitedistriktet. Fylkesmannen, Forum for natur og friluftsliv Nordland og en hytteeier frarår utbygging. Grunneierne som har uttalt seg er skeptiske til en utbygging, men godtar en utbygging på visse vilkår. Det er etter høringsuttalelsene å dømme spesielt tapet av INON - områder, reguleringen av Første Bresjavatn og forslag til lav minstevannføringslipp som kan virke som de største negative konsekvensene for ei ev. utbygging.

Hydrologi

Utbyggingen vil gi sterkt redusert vannføring på de berørte elvestrekningene. For Kvasstind kraftverk er det ikke foreslått slipp av minstevannføring da vatnet vil bli tappet igjennom et borehull som kommer inn på kote 433. For Bresja kraftverk er det foreslått å slippe en minstevannføring på 127 l/s i perioden 1. mai til 1. oktober. Maksimal slukeevne til Kvasstind og Bresja kraftverk er på hhv. ca. 135 % og 112 % av middelvannføringen. I et midlere år vil vannføringen overstige maksimal slukeevne i 105 dager for Kvasstind kraftverk og i 123 dager for Bresja kraftverk.

Landskap og friluftsliv

Kvasstind kraftverk

Hovedinntaket til Kvasstind kraftverk er planlagt i selve Kvasstindvatnet med tunnel/boring inn i vatnet på kote 433. Vatnet ligger skjult nede i ei gryte uten særlig innsyn og ei regulering vil etter NVEs mening få liten estetisk betydning for omkringliggende landskap. Rørgaten var opprinnelig planlagt nedgravd fra kote 50 og opp til kote 320 en strekning på 1300 meter, der noen mindre partier var tenkt å gå i dagen. I følge søknaden skulle rørgaten gå på østsiden av elven med flere bekkekryssinger. Etter NVEs befarung ble det fremmet en noe bedre løsning etter vårt syn med tanke på miljø og landskap med rørgate på vestsiden av elven. I tillegg er det vurdert boring fra kote 100 og inn i Kvasstindvatn på kote 433. Med boring fra kote 100 vil det i følge søker ikke være behov for etablering av vei opp til påhugget. Påhugget vil da ikke fremstå som like skjemmende, da det på kote 100 er mindre innsyn og godt med vegetasjon. NVE mener at dette alternativet er mye bedre med tanke på landskap og friluftsliv.

I følge søknaden vil det omsøkte prosjektet redusere arealer med inngrepsfri natur og det er spesielt områdets urørte preg og reduksjonen av inngrepsfri natur i kystnære områder, høringspartene mener er de største ulempene med ei ev. utbygging. For landskapsopplevelsen i dalen så er det rørgaten og reduksjon av vannføring som vil få størst negativ konsekvens. Enkelte av høringsinstansene påpeker i sine uttalelser at hele området er attraktivt for friluftsliv i form av jakt, fiske og rekreasjon. Med ny planlagt rørtrasé på vestsiden av elven og boring store deler av strekningen mener NVE at dette blir ivarettatt i tilstrekkelig grad. En utbygging vil ikke berøre områder med villmarkspeg, men relativt store områder av INON sone 1 og 2. NVE mener derfor at det her bør tas ekstra hensyn for å kunne ivareta områdets betydning for friluftslivet under og etter en utbygging. Det vil etter NVEs syn være

av stor betydning at søker tilbakefører og rydder opp så langt det lar seg gjøre. Med boring fra kote 100 mener NVE at slipp minstevannføring fra denne koten vil være av liten betydning da vassdraget har et meget stort restfelt som kommer inn ovenfor dette punktet. Feltet utgjør i overkant av 55 % av naturlig vannføring selv etter en ev. utbygging. NVE mener derfor det er lite behov for å slippe minstevannføring fra selve Kvasstindvatn da det kan føre til betydelige inngrep i de øvre områdene for å kunne etablere en anordning for slipp av minstevannføring. NVE mener at den største konsekvensen av en ev utbygging vil være bortfallet av en foss nedenfor Kvasstindvatn. Nedenfor fossen er restfeltet som nevnt stort og elva vil fortsatt fremstå som et betydelig landskapselement selv etter ei ev. utbygging.

Som det mest aktuelle alternativet for veifremføring er det planlagt å bygge en 6 km lang skogsbilvei fra Kjellarbotsvatnet. NVE har fått opplyst at Lødingen kommune og grunneierne har tatt initiativ til å etablere en skogsbilvei i samme trasé som søknadens atkomstvei, og det blir forventet at veien blir etablert uavhengig av søknadens utfall. NVE ser positivt på at kommune, grunneiere og søkere kan samarbeide om lokal verdiskapning.

Overføringslinjen fra Kvasstind kraftverk ble under befaring vurdert til å kunne legges som jordkabel store deler av strekningen. Søker har stilt seg positiv til dette forutsatt at denne løsningen ikke gir betydelig økning i kostnadene sammenlignet med luftspenn. Søker har med dette imøtekommet grunneier i Nordmannsdalen i tillegg til at dette vil redusere kollisjonsfaren for fugl ved en eventuell luftlinje. NVE antar at linjen vil bli etablert som del av det lokale nettselskapets områdekonsesjon og endelig trasé og kabel/luftlinje avklares da gjennom behandling av slike anlegg.

Ved en ev. konsesjon gjør NVE oppmerksom på at kraftverket primært skal kjøres i forhold til behovet for vann til settefiskanlegget. Ved god magasinfylling og bra med tilsig kan likevel kraftverket tappe mer enn behovet for settefiskanlegget. Dette skal likevel begrenses til å gjelde et øvre sjikt av magasinet.

Bresja Kraftverk

Ved utløpet av Første Bresjavatn er det planlagt en overløpsterskel på kote 16 med en regulering på 0,5 meter senking. Rundt Første Bresjavatn ligger det et 20 – 30 talls hytter og området er mye brukt til friluftsliv. Her har det vært konflikt mellom de som bruker vatnet til andre formål og settefiskanlegget, særlig knyttet til påstått nedtapping av vatnet. I dag blir vatnet betydelig regulert i perioder i følge brukere av området. Ut i fra høringsuttalelsene og kontakt med brukere av området er NVE av den oppfatning at en regulering på 50 cm er for mye, men at vannet kan reguleres noe uten at det vil påvirke landskap og friluftsliv nevneverdig. Med et betydelig reguleringsmagasin i Kvasstindvatnet mener NVE at vannstanden i Første Bresjavatn kan holdes relativt stabilt og bare med mindre variasjoner knyttet til driften av kraftverk/settefiskanlegg.

Rørgaten på 200 meter fra inntaket til kraftverket er planlagt nedgravd i øvre del, mens de siste 80 meterne skal gå i dagen i følge søknaden. Videre er det planlagt en 1000 meter lang nedgravd/nedsprengt rørledning fra kraftverket og fram til settefiskanlegget. NVE kan ikke se de store konsekvensene av etablering av vannvei fram til kraftverk og settefiskanlegget og etablering av kraftverk. For landskap og friluftsliv mener NVE at fraføring av vann fra vassdraget vil bli den største konsekvensen. Fylkesmannen og fylkeskommunen påpeker at det bør stilles krav om slipp av en sesongavhengig minstevannføring hele året. NVE er av samme oppfatning når det gjelder å ivareta landskap og friluftsliv.

Lødingen Fisk AS

Lødingen fisk vil få et betydelig større reguleringsmagasin ved regulering av Kvasstindvatn. De øvre områdene er i dag ikke påvirket av menneskelig aktivitet. NVE mener likevel at den største konflikten ligger i reguleringen av Første Bresjavatn og det er av stor betydning at forholdene her forbedres etter en ev. utbygging. Tiltakshaver har søkt om å legge ny rørledning fra Første Bresjavatn og fram til settefiskanlegget. Ved at søker fjerner de gamle ledningene som ikke er i bruk og graver ned de som skal benyttes mener NVE at dette vil forbedre forholdene for de allmenne interessene i området.

Biologisk mangfold

I influensområdet til Kvasstind og Bresja kraftverk er det ikke påvist viktige naturtyper bortsett fra noen mindre fosserøyksoner og noe innslag av bjørkeskog med høystauder. Det er i følge biologisk mangfold rapporten ikke påvist rødlistede arter i influensområdet. Ål er registrert som kritisk truet på rødlista som ble revidert i 2006 etter at biologisk mangfoldrapporten ble utarbeidet. For at ål ikke skal bli nevneverdig påvirket mener NVE at det er nødvendig med en viss minstevannføring, og det er spesielt i kritiske perioder der ålen vandrer ut, at vannføringen bør være av en viss størrelse. Det er i tillegg vist at kraftverk er en trussel for ålen, da den kan havne i turbinen til kraftverket ved utvandring. Ålen er helt avhengig av stor vannføring ved utvandring, og et kraftverk vil redusere de naturlige høstflommene noe. Fylkesmannen påpeker at det er viktig at det ikke utføres fysiske tiltak som hindrer ålens vandring. NVE er enig med fylkesmannen på dette punktet og er derfor skeptisk til et kraftverk som allerede har en høy kostnad der det ikke er medberegnet andre avbøtende tiltak enn alminnelig lavvannføring i sommersesongen.

I Bresjaosen bedrives det fritidsfiske og vi kan anta at sjørreten i alle fall går inn i osen. Det er ikke gjort fiskebiologiske undersøkelser i elva, og NVE mener derfor at det er usikkert hvor stor betydning elva har for fisk.

I følge søknaden er det kun småfallen røye i Kvasstindvatnet. Kvasstindvatnet er brådypt og littoralsonene er svært begrenset. Sannsynligheten for at røya hovedsakelig opptrer pelagialt er stor. Erfaringsvis vil en regulering på 11 meter påvirke røyebestanden. Det foreligger ingen vurdering av påvirkningen på gyteområdene i Kvasstindvatn. En regulering på 11 meter vil tørlegge mulige gyteområder for røye og bestanden vil sannsynligvis bli påvirket i betydelig grad. Tatt i betraktning at bestanden av røye har begrenset verdi har ikke NVE tillagt forholdet vesentlig vekt. Noe reduserte gytemuligheter kan gi en tynnere bestand og dermed økt næringstilgang for det enkelte individ. Reguleringen vil ikke benyttes fullt ut hvert år grunnet at det er settefiskanlegget som skal styre vannbehovet. Virkningene vil av den grunn ikke være så store.

I Bresjavatnet er det i tillegg ørret. Arten benytter littoralsonen aktivt til næringssøk. NVE mener derfor at det kan være av noe negativ betydning for ørret hvis reguleringen blir for omfattende. Fylkesmannen er bekymret for røye yngelen i indre del av tredje Bresjavatn. NVE vil her påpeke at vannet blir ført tilbake til vassdraget ca. en km før det når utløpsosen til tredje Bresjavatn. Selv ved utfall av kraftstasjonen vil vannet i utløpsosen kun bli redusert med ca. 40 % i en kortere periode. Det samme gjelder oppfyllinger der tilsiget ellers dekker settefiskanleggets behov. Det er av betydning at kraftverket ikke benytter magasinet aktivt ved effektkjøring, da dette vil få negative konsekvenser både for gytestrekning nedenfor et ev. kraftverk og for de vannlevende organismene i Kvasstindvatn.

Fossekall er registrert i influensområdet, men dette er ikke kommentert av høringsinstansene. NVE mener at restvannføringen for Kvasstind kraftverk er av en slik størrelse at fossekallhabitat vil bli ivaretatt i tilstrekkelig grad i store deler av vassdraget. For Bresja kraftverk vil det være av noe større betydning at det slippes minstevannføring selv om dette er en kortere strekning.

NVE mener at den planlagte berørte strekningen for Bresja kraftverk har relativt store verdier for biologisk mangfold.

Kulturminner

Det er ikke kjente automatiske kulturminner i området. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. nye funn kan ivaretas gjennom standardvilkår om kulturminner.

Reindrift

I følge søknaden bruker Kanstad/vestre Hinnøy reinbeitedistrikt nedslagsfeltet til vinter og vårbeite. En representant fra reinbeitedistriktet var med på NVEs befaring og kunne opplyse at rein benyttet området også som trekkvei og til kalving. Representanten fra reinbeitedistriktet mente at en utbygging slik den var planlagt ikke skulle komme i konflikt med reindriftsnæringen hvis det ble tatt hensyn til kritiske faser i reindriften. Fylkeskommunen påpeker i sin høringsuttalelse at det må legges opp til et nært samarbeid med reinbeitedistriktet angående detaljutformingen av tiltaket. NVE har etter befaringen fått inntrykk av at søker har et godt samarbeid med reindriften i området og mener at det er viktig å fortsette dette samarbeidet med god kommunikasjon og informasjonsflyt videre ved en ev. konsesjon.

Samfunnsmessige virkninger

Søker har primært søkt om økt vanntilgang til settefiskanlegget, men ønsker å utnytte vannressursene ytterligere ved i tillegg å bygge kraftverk i vassdraget. NVE ser det som god samfunnsmessig utnyttelse å kombinere to tiltak når en først skal benytte vannet til næringsvirksomhet. Ved en regulering av Kvasstindvatnet vil en få et betydelig større magasin for settefiskproduksjon samtidig som en kan dempe konfliktnivået rundt Første Bresjavatn. NVE mener det er av betydning at bedriften kan sikre arbeidsplasser samtidig som søker har uttalt at han ønsker å benytte seg av lokal arbeidskraft og underleverandører ved en ev. utbygging

Oppsummering

NVE legger vekt på at tiltaket vil gi positive ringvirkninger lokalt i form av verdiskapning og næringsutvikling, å gi en viss økning i ny årlig kraftproduksjon. Eksisterende arbeidsplasser vil sikres samtidig som det vil gi mulighet til å etablere nye.

Området rundt Første Bresjavatn og Bresja kraftverk er etter NVEs syn der de største konfliktene ligger. Første Bresjavatn gir nesten ikke reguleringsmagasin sammenlignet med Kvasstindvatnet samtidig som det er store friluftsinnteresser rundt vatnet. NVE mener av den grunn at reguleringshøyde kan begrenses noe. Bresja kraftverk er et dyrt prosjekt som gir lite kraft. Bresja kraftverk er planlagt med et maksimalt uttak på 2,1 m³/s og vil sammen med et uttak på inntil 0,92 m³/s til settefiskanlegget gi sterk redusert vannføring hele året på den planlagt berørte elvestrekningen. NVE ser på dette som den største konsekvensene av en utbygging av Bresja kraftverk. De biologiske verdiene er viktige og det må her tas ekstra hensyn til ål som er registrert som kritisk truet på rødlisten. For å kunne ivareta ål må søker investere i avbøtende tiltak som vil øke kostnadene til kraftverket ytterligere. I tillegg er vassdraget et landskapselement som blir noe benyttet i friluftssammenheng.

Avbøtende tiltak som minste vannføring hele året på den berørte elvestrekningen fra utløpsosen av Første Bresjavatn, omlegging av rørtraseen ved Kvasstind kraftverk med boring fra kote 100, en noe

mindre regulering av Første Bresjavatn og avslag på søknad om å bygge Bresja kraftverk vil etter vårt syn redusere skadevirkningene på landskap, friluftsliv og for livsmiljøet i og langs elvene. Landskap friluftsliv og biologisk mangfold knyttet til vannføring, rørgatetraseer og inntak kan i stor grad opprettholdes ved en grundig detaljplanlegging. NVE mener at en konsesjon kan forbedre forholdene noe ved Første Bresjavatn der konflikten tidligere har vært stor. Dette gjelder både i form av at det blir fastsatte reguleringshøyder som allmennheten kan forholde seg til og at i medhold av standardvilkår vil det være mulig fjerne eksisterende rørledninger som ikke lenger skal benyttes.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved bygging av Kvasstind kraftverk, regulering av Kvasstindvatn og begrenset regulering av Første Bresjavatn er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Gunnar Ellingsen tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Kvasstind kraftverk på nærmere fastsatte vilkår. Likeens gir NVE Lødingen Fisk AS AS tillatelse til vannuttak og regulering av Bresjavatnet fra dagens terskelhøyde og ned 30 cm og regulering av Kvasstindvatn med 11 meter fra kote 444 til kote 433 på de vilkår som følger vedlagt.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelser etter vannressursloven.

NVE mener at ulempen ved bygging av Bresja kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt og NVE avslår søknaden fra Gunnar Ellingsen om tillatelse til bygging av Bresja kraftverk

Forholdet til energiloven

Det er framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 4 km med 22 kV tilknytning til eksisterende linjenett. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Hålogaland Kraft AS er områdekonsesjonær. Ifølge søknaden skal søker engasjere/ansette foretak eller person med høyspentkompetanse for drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Gunnar Ellingsen ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart for kraftverket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Settefiskanlegget er ansvarlig for reguleringene. Det vil bli gitt 2 vilkårsett; ett for regulering av Kvasstindvatn, Første Bresjevatn og vannuttak til settefiskanlegget og ett sett til kraftverket. Magasinene skal utnyttes med hensikt på drift av settefiskanlegget, men likevel slik at ved høy vannstand i Kvasstindvatnet og godt med tilsig kan det kjøres noe mer vann gjennom kraftverket. Nummereringen av postene er den samme i begge vilkårsettene. Vi har derfor kommentert disse under ett, og presisert om kommentaren gjelder for settefiskanlegget, kraftverket eller er av generell art, gjeldende for begge tiltakene.

Post 1: Reguleringsgrense, vannslipp og vannuttak

Reguleringsgrenser

Regulering av Kvasstindvatn tillates med inntil 11 meter fra normalvannstand på kote 444 moh og ned til kote 433 moh. Dette tilsvarer et vannmagasin på i underkant av 8,4 mill m³. Magasinstørrelsen her er 13 ganger større sammenlignet med en regulering på 0,5 meter i Første Bresjevatn.

Kvasstind kraftverk kan få utnytte de øverste 4 metrene av Kvasstindvatnet til tapping ut over settefiskanleggets behov i perioder med bra tilsig. Slik tapping skal være avklart med Lødingen Fisk AS

Regulering av Første Bresjevatn tillates med 0,3 meter fra normalvannstand på kote 16 (topp dagens terskel) og ned til kote 15,7. Magasinet vil da reduseres med omlag 40 % sammenlignet med omsøkt høyde på 0,5 m og vil tilsvare et magasinivolum på ca. 0,38 mil m³. NVE ser på Kvasstindvatn som hovedmagasin og det er her av stor betydning å kunne begrense reguleringen av Første Bresjevatn av hensyn til brukerinteressene rundt vatnet.

Det skal settes opp merke både ved Kvasstindvatn og Bresjevatn som viser høyeste og ev. laveste regulerte vannstand og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten. Utformingen av skilt og merking inngår som del av NVEs oppfølging etter post 4.

Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring for Kvasstind kraftverk:

Middelvannføring	l/s	372
Alminnelig lavvannføring	l/s	32
5-persentil sommer	l/s	64
5-persentil vinter	l/s	29
Største slukeevne	l/s	500
Minste slukeevne	l/s	50

Det er teknisk krevende å etablere minstevannføring fra senkningsmagasin og NVE har vurdert at etablering av minstevannføringslipp fra Kvasstindvatn vil kunne gi større inngrep sammenlignet med gevinsten av å slippe noe minstevannføring fra magasinet.

NVE har vurdert boring fra kote 100 uten slipp av minstevannføring som mer akseptabelt inngrep sammenlignet med boring fra kote 320 som opprinnelig omsøkt.

Med tunnel fra kote 100 så vil de landskapsmessige konsekvensene være betydelig mindre enn i de først omsøkte planene. Kvasstind kraftverk har et relativt stort restfelt og ved kote 100 vil elva ha ei vannføring som ligger rundt 60 % av normalen etter ei ev utbygging. Det er derfor ikke satt krav om slipp av minstevannføring for Kvasstind kraftverk.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Driften av kraftverket må være slik at kjøringen blir mest mulig jevn, og med myke overganger.

Følgende data for vannføring og er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs vurdering av minstevannføring fra Første Bresjavatn:

Middelvannføring	l/s	1867
Alminnelig lavvannføring	l/s	127
5-persentil sommer	l/s	253
5-persentil vinter	l/s	100

Slipp av minstevannføring vil være med på å opprettholde levevilkårene for fugl fisk og andre organismer i og langs vassdraget. Ved å slippe en høyere vannføring sommerstid vil friluftsliv - og landskapsopplevelsene kunne opprettholdes. I tillegg vil det gi et bedre utgangspunkt for organismer som er avhengig av variasjon i vannføringa. På bakgrunn av miljørapport, tilleggsundersøkelser, befarings og en samlet vurdering av vassdraget mener NVE at det må slippes en minstevannføring på 150 l/s i perioden 1. mai til 30. september og 100 l/s resten av året fra Første Bresjavatn. Dersom tilsiget er mindre enn dette og magasinene er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Det tilligger Lødingen Fisk AS å følge dette vilkåret.

Ved inntaksdammen i Bresjavatnet skal det etableres måleanordning for registrering av minstevannføring. Dataene skal forelegges NVE på forespørsel. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen ivaretas gjennom godkjenning av detaljplanen.

Kvasstind kraftverk skal kjøres jevnt. Typisk start/stopp- kjøring skal ikke forekomme

Vannuttak

For settefiskanlegget skal vannuttaket begrenses til maksimalt 55 m³/min. Maksimalt vannuttak er satt ut i fra tørrår med utgangspunkt i NVEs oppdragsrapport A, 8- 2007. Vannmåler skal installeres og vannuttaket logges kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises for NVE på forespørsel.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post. Planer for kraftverk med nettilknytning legges frem med nødvendig avklaring om nettkapasitet.

Reinbeitedistriktet skal involveres både i detaljplanlegging, og fremdriftsplan.

Rørgaten fra Første Bresjavatn og ned til settefiskanlegget skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Eksisterende rørgate for settefiskanlegget som ev. blir faset ut skal fjernes.

For Kvasstind kraftverk skal vannveien gå i borehull/tunnel fra Kvasstindvatn til innslagspunkt på ca. kote 100. Rørgate nedenfor innslagspunkt og til Kvasstind kraftverk skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Endelig plassering og utforming av inntaksdammen må komme fram i detaljplanene. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen blir så lite synlig som mulig etter at anlegget er ferdig.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes. NVE legger til grunn at siden det primære med tiltaket er reguleringer for utnyttelse til settefiskanlegg, så kan kommunen kreve at Lødingen Fisk AS utarbeider reguleringsplan for reguleringsmagasinene og de tekniske innretninger for settefiskanlegget. Dersom kommunen krever reguleringsplan for den del av konsesjonen som gjelder kraftverket er det kommunen selv som må bekoste det da tiltakshaver vil være fritatt fra et slikt krav i den nye planloven som fikk virkning fra juli 2009.

NVE vil bemerke at det er søkers ansvar å sørge for at fiskemengden i anlegget er tilpasset den vanntilgang som nedbørfeltet gir med tanke på tørrår. NVE vil derfor presisere at uavhengig av utfall av denne søknaden forventer vi at selskapet holder seg til faste reguleringsgrenser. Dersom drift i settefiskanlegget opphører og det fortsatt er ønskelig å opprettholde magasin med kraftverk, så vil det kreve søknad etter vassdragsreguleringsloven.

Privatrettslige forhold

NVE registrerer noe uenighet om rettigheter knyttet til reguleringen av Første Bresjavatn. Dette er forhold som må avklares direkte mellom partene.